

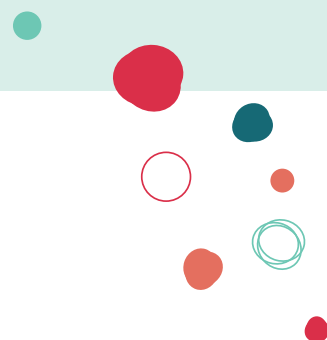

Evaluering 16-19

Maj 2020

Folkekirkens
Familiestøtte

Folkekirken's Familjestøtte

Evaluering 2016-2019

Maj 2020

Indhold

Forord	3
1. Indledning	4
1.1 FORMÅL, INDHOLD OG MÅLGRUPPE	4
1.2 BAGGRUND FOR IVÆRKSÆTTELSE OG INDHOLD	5
1.3 ORGANISATORISK OPBYGNING	7
1.4 UDVIKLINGEN 2016-2019	8
2. Indhold og fremgangsmåde for evalueringen	9
3. Resultater fra dataindsamlingen.....	10
3.1 DATA OM KOORDINATORER, ANTAL PROVSTIER OG SEKRETARIATET	10
3.2 FORÆLDREVENNERNE	13
3.3 FORÆLDRENE	18
3.4 FAMILIERNES FØR- OG EFTERMÅLINGER VED FORÆLDREVEN	25
3.5 ØVRIGE TILBUD. SUNDE SKÆRMVANER I FAMILIEN & SAMTALEFORLØB FOR GRAVIDE	29
3.5.1 Sunde skærmvaner i familien.....	29
Samtaleforløb for gravide.....	33
3.6 RESULTATER FRA INTERVIEW MED INTERNE OG EKSTERNE INTERESSENTER SAMT FRIVILLIGE	37
3.6.1 Interview med interne interessenter	37
3.6.2 Interview med eksterne interessenter	41
3.6.3 Interview med frivillige - forældrevenner.....	45
4. Analyse	47
4.1 SAMMENLIGNENDE ANALYSE AF FAMILIERNES GENERELLE TRIVSEL	48
4.2 UDVIKLINGSPROJEKTETS FORMÅL.....	50
4.3 UDVIKLINGSPROJEKTETS MÅL OG EFFEKT	53
5. Læringspunkter og konklusion	57
5.1 LÆRINGSPUNKTER	57
Det faglige niveau	57
Koordinator	57
Organisatoriske og strukturelle forhold.....	58
Udbredelse af kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte.....	59
Udbredelsen til andre stifter og provstier.....	59
Den kirkelige forankring – har den betydning for tilbuddets udbredelse?	60
5.2 KONKLUSION	60

Forord

Initiativet for Folkekirkens Familiestøtte udsprang af talrige diskussioner i Aalborg Diakoni-udvalg om de bekymrende tendenser for børns generelle trivsel, der afspejles ikke blot i statistikkerne og medierne, men ligeledes erfares i civilsamfundet og i det folkekirkelige arbejde.

I dagens samfund er børn og unge i stand til mange ting og skal agere i et komplekst videnssamfund. Samtidig udfordrer individualiseringen fællesskabet, og mange giver udtryk for at opleve et præstationskrav fra ydre forventninger. Faktorer, der formodentlig sætter både børn, unge og forældre under et pres og som indvirker på børns velbefindende og fremtidsudsigter. Et ønske om at skabe en platform hvorpå Folkekirken blev en aktiv civilsamfundsaktør for børnefamilierne blev heraf påtrængende.

Af midtvejsevalueringen i 2018 var der tydelige indikationer på, at man med Folkekirkens Familiestøtte formår at yde en hjælp og en forandring hos familierne med en tidlig og forebyggende støtte. Derfor er det glædeligt at se, hvorledes denne slutevaluering viser, at frivillige Forældrevenner ikke blot er en hjælp, der efterspørges, men ligeledes er en hjælp, der hjælper!

Det diakonale arbejde, der er sat i værk med Folkekirkens Familiestøtte, er på flere måder banebrydende. Der er tale om et initiativ, der

- 1) Ledelsesmæssigt og fagligt er forankret i én fælles organisation under Folkekirken med repræsentantskab og bestyrelse
- 2) Går på tværs af sogne- provsti og stiftsgrænser
- 3) Tilstræber at kunne blive et naturligt diakonalt tilbud i hele landet
- 4) Tilbyder alle familier i målgruppen det samme støttetilbud, uanset hvor i landet familierne bor

Dette stiller krav til organisering, kvalitetssikring og en klar, éntydig profil, der kan skabe tillid hos forældrene og de lokale samarbejdspartnere.

Folkekirkens Familiestøttes første 4 år viser, at man med en organisatorisk forankret diakoni bliver i stand til at skabe betingelserne for at tilbyde en bæredygtig, kvalificeret og relevant hjælp, der skaber positive forandringer for børnefamilierne. Ligeså at man i samspillet mellem en kvalitetssikring af faglighed, lokal forankring, samskabelse og frivillighed giver muligheden for, at mange familier kan få gavn af de samme tilbud.

Det er velkendt, at børnefamilierne i dag kan opleve sig udfordret på mange måder – dette gælder ikke mindst småbørnsfamilier. Tid, ro og nærvær til at fastholde eller skabe de gode rammer for børnene kan være en udfordring for mange, ligesom at leve op til de forventninger man selv har til familielivet. Det er støtte til, at forældrene kan håndtere disse udfordringer, at Folkekirkens Familiestøtte er sat i verden for.

Vi befinder os i en tid, hvor man i offentligheden italesætter og problematiserer de forhold og udfordringer, der gør sig gældende for at være forælder i dagens Danmark. Samtidig finder der en åbenhed sted blandt forældre, hvor forældrerollen og vanskelighederne med at blive forælder deles og diskuteres bl.a. på de sociale medier. Et vigtigt fokus for Folkekirkens Familiestøtte er også at bidrage til at aftabuisere og normalisere de udfordringer, der gør sig gældende for den moderne familie. Derfor er det relevant netop nu at tilbyde en hjælp i form af forældevenner, idet man gennem det relationelle og medmenneskelige kan understøtte forældrene i hverdagen og det nære med de forandringer, de selv ønsker for deres familie.

Det er fortsat nyt for alle parter, at Folkekirken tilbyder en hjælp og støtte på denne måde, der henvender sig til børnefamilierne med deres udfordringer i hverdagen. Derfor er det også glædeligt, at det af rapporten fremgår, at eksterne interessenter og familier opfatter det positivt, at det er muligt at modtage hjælp og støtte af Folkekirkens Familiestøtte.

Visionen for Folkekirkens Familiestøtte er fortsat at vokse, at man geografisk skal være til stede, der hvor familierne er og at man skal facilitere samskabelse på tværs af sogne, provstier og kommuner. Vi er glade for, at man i Folkekirken kan give et relevant tilbud, der taler ind i børnefamiliers hverdag og virkelighed – for børnenes skyld.

Provst Carsten Bøgh

Bestyrelsesformand i Folkekirkens Familiestøtte

Evalueringen og rapporten er udarbejdet af ekstern konsulent Birgitte Bødker

1. Indledning

1.1 Formål, indhold og målgruppe

Aalborg Stifts Diakoniudvalg tog initiativ til etablering af Folkekirkens Familiestøtte efter overvejelser og drøftelser i perioden 2011-2015. Indholdet i det konkrete initiativ blev udviklet i en arbejdsgruppe under Diakoniudvalget, som daværende stiftamtmand Leif Sondrup var formand for. Efter det forberedende arbejde blev Folkekirkens Familiestøtte iværksat i 2016.

Folkekirkens Familiestøtte har siden 2016 i flere og flere provstier via sine lokale medarbejdere - kaldet koordinatore - tilbudt forældre målrettet støtte til at forbedre børnenes opvækstforhold. Den konkrete indsats i hjemmet – baseret på de aftalte mål mellem forældre

og koordinatoren - ydes af godkendte frivillige. Den lokale koordinator godkender de frivillige. Det sker på grundlag af 2 strukturerede samtaler og et kursusforløb mellem den 1. og 2. samtale.

Det overordnede formål for Folkekirkens Familiestøtte er at støtte forældrene i at give børnene en god og sund opvækst, således at børnene trives i hverdagen, passer skole, har fritidsaktiviteter, gode sociale relationer og dermed på sigt bliver i stand til at mestre deres eget liv bedst muligt.

Støtte til forældrene til strukturering af familiens hverdag og indarbejdelse af nye vaner tilbydes for at bidrage til, at dagligdagens mange rutiner fra morgen til aften kommer til at fungere bedre – af hensyn til børnenes trivsel.

Folkekirkens Familiestøtte er et åbent tilbud, der er rettet mod forældre med børn i alderen fra 0 til 17 år. Målgruppen er forældre, der i dagligdagen og i hjemmet har svært ved at få harmoni og balance i relationen til barnet, børnene imellem eller mellem forældrene indbyrdes.

Forældre, der ikke længere bor sammen, er også en del af målgruppen.

Forældrene skal selv opleve og erkende problemerne med forældrerollen; forældrene skal være motiveret for at justere og udvikle forældrerollen.

Folkekirkens Familiestøtte bygger på nogle bærende og grundlæggende ideer om at:

- Yde hjælp til selvhjælp
- Yde hjælp til næsten som en naturlig del af hverdagen
- Yde støtte til at skabe bedre trivsel i hjemmet
- Give forældre værktøjer og redskaber til at tackle forældrerollen
- Bringe viden frem til forældrene, således så de på et oplyst grundlag kan træffe bevidste valg om, hvordan de i deres familie øger trivslen og trygheden hos børnene.
- Forældrene er de vigtigste rollemodeller for børnene.

Der er formuleret en række formål med Folkekirkens Familiestøtte, der retter sig mod Folkekirkens indre liv og virke samt formål, der retter sig mod børnefamilier i lokalsamfundet. Disse formål er udmøntet i en række konkrete mål og ønskede effekter for Folkekirkens Familiestøtte.

1.2 Baggrund for iværksættelse og indhold

Aalborg Stifts Diakoniudvalg tager initiativ

Aalborg Stiftsråd nedsatte i 2011 Aalborg Stifts Diakoniudvalg, der har til formål at inspirere og opmuntre til diakonalt arbejde. Det fremgår af kommissoriet, at diakonale opgaver ikke nødvendigvis har det enkelte sogn som naturligt udgangspunkt, men i stedet lægger op til samarbejde på tværs af sogne og menigheder. Diakoniudvalget skal både sørge for

at inspirere ved at udbrede viden på tværs af sognegrænserne og ved at tage nye initiativer.

Diakoniudvalget nåede efter sin etablering hurtigt frem til, at meget tydede på, at der var en stigende mistrivsel hos børn og unge. Af denne grund begyndte udvalget at drøfte, om der manglede diakonale støttetilbud af forebyggende karakter til forældre i de familier, der af udvalget fik betegnelsen de "sårbare børnefamilier".

For at få mere viden om børnefamiliernes forhold og udfordringer holdt Diakoniudvalget temamøder herom i 2012 og 2013. Møderne bekræftede Diakoniudvalget i, at børn og unges mistrivsel var stigende, og at der i høj grad var grundlag for at gå "fra snak til handling", således at folkekirken kunne yde sit bidrag til at bremse den triste udvikling.

Diakoniudvalget fandt frem til, at "handling" skulle ske i form af, at Folkekirken tilbød diakonal, forebyggende støtte "i tide" til forældrene i de sårbare børnefamilier.

Diakoniudvalget nedsatte derfor i 2014 et underudvalg, der fik til opgave at udvikle støttetilbuddet, kaldet Folkekirkens Familiestøtte, og som på Diakoniudvalgets vegne også skulle ansøge om den fornødne støtte til at kunne iværksætte etableringen, udbredelsen og videreudviklingen af Folkekirkens Familiestøtte i en praksisnær sammenhæng.

Af undersøgelser fra perioden 2012-2014, som underudvalget gjorde Diakoniudvalget bekendt med, fremgik det overordnet, at antallet af unge, der er ensomme, angste eller deprimerede er stigende. Bl.a. fremgik det af undersøgelser, at 20 % af unge har depression i teenageårene, at 40 % af de 18-25-årige føler sig ensomme, at ensomheden hos de 13-15-årige skolebørn aldrig havde været større (end i 2014), at hver 3. 19-årige pige havde været til psykolog, og at flere unge har ondt i sjælen. Skilsmisseprocenten var dengang som nu på omkring 50 %, og det fremgik af undersøgelser, at der var en stor grad af mistrivsel hos børnene i skilsmisseramte familier med højt konfliktniveau mellem de skilte forældre.

Center for Familieudvikling, som underudvalget var i dialog med, pegede på, at forældrenes interne relation er et vigtigt sted at kigge, når børn er i mistrivsel. Har mor og far det godt med hinanden, og er de i stand til at skabe en tryghed for barnet, udvikler barnet selvstændighed. Bliver barnets basale behov for tryghed ikke imødekommet, bruges udviklingsenergien på overlevelse.

Samlet set var der grundlag for at bekræfte, at der var en stigende mistrivsel hos børn/unge, og at bl.a. evnen til langvarige relationer var under stærk negativ udvikling hos børn og unge.

I forbindelse med underudvalgets udvikling af Folkekirkens Familiestøtte blev kommunale eksperter og fagpersoner inden for børne- og familieområdet inddraget. Fagpersonerne bekræftede, at der var et stort behov for den tilsigtede, forebyggende indsats til forældre i "almindelige familier", hvor dagligdagens udfordringer slet ikke har en sådan størrelse eller karakter, at kommunen skal tilbyde bistand i hjemmet. Fagfolkene gav også udtryk for, at et målrettet støttetilbud til forældrene i "midterfeltet" i høj grad var en mangelvare.

De mange undersøgelser om børns og unges mistrivsel samt underudvalgets samtaler med eksperter på området, understøttede kun Diakoniudvalget i sin beslutning om, at det var yderst relevant og vigtigt, at forældrene blev tilbudt støtte - for at øge trivslen i hjemmet og dermed gavne børns og unges udvikling under opvæksten.

Målgruppen, der skulle tilbydes støtte, blev af Diakoniudvalget defineret og afgrænset til de forældre, der befinder sig i "midterfeltet" mellem på den ene side de udsatte børnefamilier, der har så store udfordringer, at det er et kommunalt ansvar at tilbyde og yde bistand, og på den anden side de forældre, der fint og flot klarer forældreansvaret og –opgaven.

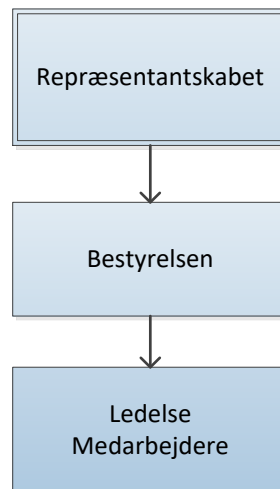
På grundlag af underudvalgets ansøgninger modtog Diakoniudvalget med stor taknemlighed støtte til Folkekirkens Familiestøtte i udviklingsperioden 2016-19 fra: Lauritzen Fonden, Tryg Fonden, Satspuljen, Kirkeministeriets Udviklingsfond, Provstiudvalgene i Aalborg Stift og Aalborg Stifts Stiftsråd.

Lige fra starten har det været afgørende for Diakoniudvalget, de økonomiske bidragydere, repræsentantskabet og bestyrelsen for Folkekirkens Familiestøtte, at Folkekirkens Familiestøtte ikke skulle være forbeholdt sogne og provstier i Aalborg Stift, men skulle være et tilbud, som alle sogne og provstier i hele landet kunne blive medejere af. Det har ligeledes været afgørende, at støttetilbuddene fra Folkekirkens Familiestøtte til målgruppen af forældre er det samme, uanset hvor i landet forældrene bor. Folkekirkens Familiestøtte er og skulle være et landsdækkende støttetilbud, der går på tværs af sogne-, provsti- og stiftsgrænser.

1.3 Organisatorisk opbygning

Ved indgangen til 2016 blev der etableret et repræsentantskab bestående af et medlem fra alle provstiudvalg, der bidrog til finansieringen af Folkekirkens Familiestøtte. Repræsentantskabet valgte en bestyrelse af sin midte på seks personer. Endvidere udpegede biskoppen i Aalborg Stift ét medlem til repræsentantskabet, der også blev medlem af bestyrelsen. Eftersom Folkekirkens Familiestøtte allerede fra 2017 også kom i gang i Aarhus Stift og fra 2018 også i Viborg Stift, blev vedtægterne allerede i marts 2018 ændret og udvidet, således at der kom et medlem med i repræsentantskabet fra alle provstiudvalg, der er bidragydere og dermed medejere af Folkekirkens Familiestøtte. Dermed var Folkekirkens Familiestøtte godt på vej med visionen om at blive landsdækkende med ensartede tilbud, da provstier fra tre stifter på to år var blevet medejere af Folkekirkens Familiestøtte.

Oversigt 1. Folkekirkens Familiestøtte

1.4 Udviklingen 2016-2019

Menighedsråd i 5 provstier i Aalborg Stift havde fra begyndelsen tilkendegivet ønske om at blive en del af Folkekirkens Familiestøtte. Der blev primo 2016 ansat koordinatorene på deltid til at varetage opgaverne i sognene i provstierne. Senere blev flere provstier - i overensstemmelse med bestyrelsens beslutning - fuldt ud en del af Folkekirkens Familiestøtte, hvorefter koordinatorene, der skulle varetage opgaverne i provstierne, blev ansat på fuld tid. Allerede fra 2017 besluttede provstier i andre stifter – Aarhus og Viborg Stifter – at blive en del af medejerkredsen bag Folkekirkens Familiestøtte.

På baggrund af de første erfaringer med ansættelse af koordinatorene på deltid, der kun kunne træffes på få tidspunkter i løbet af ugen samt uklarhed om ledelsesansvaret for koordinatorene, besluttede bestyrelsen allerede i 2016, at det var vigtigt at få hele provstier med i Folkekirkens Familiestøtte for dermed at kunne ansætte koordinatorene på fuld tid og tilbyde støtte til alle forældre i de pågældende provstier. Samtidig besluttede bestyrelsen, at det skulle klargøres i ansættelsesbeviserne, at ledelsen af koordinatorene er hjemmehørende hos lederen af Folkekirkens Familiestøtte.

Ved udgangen af 2019 er Folkekirkens Familiestøtte i gang i 3 stifter; Aalborg, Aarhus og Viborg stifter. Følgende provstier er medejere:

Aalborg Budolfi, Aalborg Nordre, Aalborg Vestre, Aalborg Østre, Jammerbugt, Morsø, Thisted, Frederikshavn, Hadsund, Hobro-Mariager, Vesthimmerland, Aarhus Domprovsti, Aarhus Nordre, Aarhus Sønder, Aarhus Vestre, Herning Nordre og Herning Sønder.

Udover at Folkekirkens Familiestøtte er vokset i forhold til provstier og stifter, har Folkekirkens Familiestøtte også udviklet flere tilbud til forældre i målgruppen:

I 2017 kunne Folkekirkens Familiestøtte begynde at tilbyde evidensbaserede kommunikationskurser samt partjek til forældre på grundlag af støtte fra Satspuljepartierne.

Det ene kommunikationskursus er *Plej jeres parforhold* og er et evidensbaseret forløb på 18 timer over ca. 4 måneder.

Det andet kommunikationskursus er *Vejen videre efter skilsmissen*, og er ligeledes et evidensbaseret forløb på 18 timer over ca. 4 måneder.

Derudover begyndte Folkekirkens Familiestøtte ligeledes at tilbyde *Partjek*, som er 2 samtaler, som parret (forældrene) har med en certificeret partjekvejleder. Partjek har en forebyggende karakter, hvor parret har mulighed for i et fortroligt rum at sætte fokus på netop deres udfordringer og styrker som par – til gavn og glæde for deres børn.

Disse tre koncepter evalueres senere særskilt i en rapport for sig.

I 2018 udviklede Folkekirkens Familiestøtte et tilbud til forældre med børn i 7-12-årsalderen *Sunde skærmvaner i familien* som et forløb over 3 gange. Dette tilbud blev udviklet i tæt samarbejde med Center for Digital Pædagogik, som har forskningsbaseret viden og forskning på området. Folkekirkens Familiestøtte udviklede selv den del af konceptet, som handler om at få forældrene til at træffe aktive valg om deres rolle som forældre i forhold til brug af skærme i familien. Tilbuddet blev udviklet, fordi Folkekirkens Familiestøtte kunne konstatere, at mange af de forældre, som Folkekirkens Familiestøtte var i kontakt med, gav udtryk for, at usikkerhed og utydelighed omkring brug af diverse 'devices' var en stor konfliktudløser i hjemmet.

I 2018 begyndte Folkekirkens Familiestøtte at tilbyde *Samtaleforløb for gravide* i Herning i samarbejde med Region Midtjylland, Herning Sygehus. Forløbet er for gravide. Over 6 gange sættes der fokus på eksistentielle emner, som berører og anerkendes af mange gravide.

I 2019 blev *Samtaleforløb for gravide* suppleret med et andet tilbud i Herning, kaldet *Barse/scafé*. Tilbuddet er iværksat efter opfordring af Sundhedsplejen i Herning. Der er her fokus på at bringe viden videre til forældrene om bl.a. forældrerollen samt at skabe netværk. Modsat de andre tilbud kræver det ikke tilmelding. Forløbet kører i et rul over 10 gange med forskellige emner fra gang til gang til inspiration og drøftelse. Konceptet er baseret på faglig viden inden for forskellige emner, der omhandler forældreskabet. Da tilbuddet først er startet ultimo 2019 er det ikke omfattet af denne evaluering.

2. Indhold og fremgangsmåde for evalueringen

I projektbeskrivelsen for Folkekirkens Familiestøtte, der har dannet grundlag for etableringen af tilbuddet og ansøgning om midler til udvikling og drift af Folkekirkens Familiestøtte, har det været en forudsætning, at tilbuddet skulle evalueres. Der skulle udarbejdes en midtvejsevaluering og en evaluering 2016-19, når udviklingsperioden fra 2016-2019 var udløbet.

Evalueringen 2016-19 bygger på følgende data:

- Logbøger udfyldt løbende af koordinatorene vedr.

- Basisoplysninger om familier
 - Basisoplysninger om frivillige
- Oplysninger fra 1. gangs samtaler med familier
- Oplysninger fra introduktionssamtaler med frivillige
- Før- og eftermålinger af deltagende familier
- Før- og eftermåling af øvrige tilbud – skærmtilbud og tilbud til gravide
- Oplysninger fra telefoninterview med interne interessenter
- Oplysninger fra telefoninterview med eksterne interessenter
- Oplysninger fra telefoninterview med frivillige

Der er udarbejdet cases, der beskriver 2 typiske familier og 2 frivillige (forældrevenner).

Evalueringen vil blive disponeret på følgende måde:

- Afsnit 3 indeholder en gennemgang af det indsamlede datamateriale
- Afsnit 4 er en analyse af datamaterialet, hvor udviklingsprojektets oprindelige mål vil blive vurderet.
- Afsnit 5 indeholder læringspunkter og konklusioner

3. Resultater fra dataindsamlingen

Resultater fra dataindsamlingen vil blive præsenteret under følgende overskrifter:

- 3.1. Data om koordinatore, antal sogne/provstier og sekretariatet
- 3.2. De frivillige
- 3.3. Familier
- 3.4. Før og eftermåling familier
- 3.5. Øvrige tilbud – skærm og gravide
- 3.6. Resultater fra interview med interne og eksterne interessenter samt frivillige

3.1 Data om koordinatore, antal provstier og sekretariatet

Koordinatoren har i dag typisk 1-2 provstier som arbejdsområde med følgende arbejdsopgaver:

- Den lokale formidling til forældrene om støttemulighederne bl.a. via skoler, dagtilbud, sundhedsplejen, møder og sociale medier.
- Information til og samarbejde med sogne om Folkekirkens Familiestøtte.
- Sammen med forældrene at tage stilling til målsætning og den konkrete indsats i hjemmet.

-
- At stå for rekruttering af forældrevenner og øvrige frivillige. Være daglig leder for de frivillige og ansvarlig for det gode match mellem den enkelte familie og forældrevennen.
 - Have ansvaret for løbende opfølgning i forhold til både den enkelte familie og forældrevennen og sikre sig, at samarbejdet mellem forældre og forældreven fungerer som det skal.
 - Tage stilling til hvornår indsatsen skal ophøre.
 - Indhentning af data til løbende evaluering.
 - Modtage supervision.
 - Ugentlige faglige og strategiske møder med ledelsen.

Siden 2018 har der i nogle provstier også været tilbud om *Sunde skærmvaner i familien*, *Samtaleforløb for gravide* samt *Barselcafé*, som koordinatorene i de provstier også har ansvaret for.

I tabel 1 er der data vedrørende udviklingen i antal koordinator-timer og deltagende sogne og provstier.

Tabel 1. Udvikling i antal koordinator-timer i Folkekirkens Familiestøtte

	Januar 2016	Januar 2017	Januar 2018	Ultimo 2019
	Timer pr. uge			
Samlede antal ugentlige timer	43,5	124	262	313
Samlede årsværk	1,2	3,4	7,1	8,5

I de første to år af udviklingsperioden for Folkekirkens Familiestøtte er antallet af koordinator-timer femdoblet. De sidste to år har stigningstakten ikke været så høj, der er kommet 1,4 flere fuldtidsstillinger. Så der i dag er ansat koordinatore svarende til 8 ½ fuldtidsstillinger.

Stillingerne er gået fra deltidsstillinger til i dag hovedsagelig at være fuldtidsstillinger, som dækker et til to provstier.

Tabel 2. Antal stifter og provstier i Folkekirkens Familiestøtte

Stifte/provstier	Antal provstier udgangen 2017	Antal provstier udgangen 2019
<u>Aalborg Stift:</u>	<u>8</u>	<u>9</u>
Aalborg Budolfi	x	x
Aalborg Nordre	x	x
Aalborg Vestre	x	x
Aalborg Østre	x	x
Hadsund	x	x
Frederikshavn	x	x
Jammerbugt	x	x
Thisted	x	x
Morsø	x	x
<u>Aarhus Stift:</u>	<u>2</u>	<u>5</u>
Aarhus Dom		x
Aarhus Nordre		x
Aarhus Søndre		x
Aarhus Vestre	x	x
Hobro & Mariager	x	x
<u>Viborg Stift</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
Vesthimmerland	x	x
Herning Søndre	x	x
Herning Nordre	x	x
<u>I alt</u>	<u>14</u>	<u>17</u>

Folkekirkens Familiestøtte har udviklet sig fra 5 provstier primo 2016, til 14 provstier ultimo 2017 og til i dag ultimo 2019 at være 17 provstier.

Sekretariatet sikrer, at medarbejderne herunder koordinatorene, har gode og relevante redskaber i hånden til at udføre deres arbejde, ligesom koordinatoren løbende får efteruddannelse, modtager faglig sparring og supervision. Måden, som opgaverne udføres på, er løbende under vurdering med henblik på kontinuerligt at forbedre støtteindsatsen i hjemmene. Kvalitetssikringen af støtten til forældrene er særdeles vigtig og udvikles løbende. Tilsvarende sikrer Sekretariatet, at støttetilbuddet fra Folkekirkens Familiestøtte er det

samme tilbud, uanset hvor i landet forældre, der tilbydes eller modtager støtte fra Folkekirkens Familiestøtte, bor.

Tabel 3. Medarbejdere i sekretariatet for Folkekirkens Familiestøtte

Stilling	Antal timer ultimo 2017	Antal timer ultimo 2019
Leder	37	37
Souschef og fagchef	37	37
Kommunikations- og kontormedarbejder	30	30
Konsulent til Vejen videre efter skilsmisse, Plej jeres parforhold samt Partjek *)	22	30
Konsulent til Vejen videre efter skilsmisse, Plej jeres parforhold samt Partjek *)	15	30
Samlede antal ugentlige timer	141	164
Samlede årsværk	3,8	4,4

*) Konsulenterne er hovedsagelig beskæftiget med kommunikationskurserne, som ikke er omfattet af denne evaluering, men senere vil blive særskilt evalueret.

Fra starten var der ansat 2 fuldtidspersoner i sekretariatet, men i takt med at antallet af provstier, medarbejdere og arbejdsopgaver (bl.a. kommunikationskurserne til forældre) er steget, er antallet af medarbejdere også øget.

3.2 Forældrevennerne

Der er mange frivillige ressourcer i lokalsamfundet, og en af opgaverne for koordinatoren er at rekruttere og godkende forældrevenner i lokalsamfundet.

Da Folkekirkens Familiestøtte beror på støtte via en frivillig indsats, er det helt afgørende, at koordinatoren får rekrutteret frivillige, som forventes aktivt at kunne give denne støtte. Det kræver ikke faglige kompetencer at støtte forældre med almindelige udfordringer, "nabo-hjælp", men det kræver nogle personlige kompetencer såsom empati, situationsfornemmelse og respekt for andre mennesker. Derfor er der udarbejdet et grundigt godkendelsesforløb for alle potentielle forældrevenner. Forløbet består af to samtaler med koordinatoren og et kursus. Det er ledelsen, som har ansvaret for at udvikle og afvikle kurserne. Efter denne godkendelsesproces er det op til koordinatoren, evt. i samråd med ledelsen,

at vurdere, om personen kan blive frivillig i FF eller ej. Hvis både koordinator og den frivillige herefter begge ønsker et samarbejde, indhentes straffeattest og børneattest, og der udarbejdes en samarbejdsaftale.

Folkekirkens Familiestøtte er funderet på hjælp til selvhjælp. I dialog og samarbejde med forældrene tilsigtes der via de frivillige *forældrevenner* at yde støtte til at skabe grundlaget for de ønskede forandringer i familiens daglige liv, bistå med at sætte normer og rammer for en almindelig daglig livsførelse og herigennem at udvikle familiens ressourcer, således at sammenhængskraften øges til gavn for familiens hverdag.

Støtten, der aftales mellem forældre og koordinator, er målrettet. Afhængigt af de målsætninger, der er aftalt mellem forældre og koordinator, skal forældrevennen i hverdagen støtte forældrene med at indarbejde nye vaner og adfærd i familien.

Koordinatoren er i løbende dialog med forældrevennen om opgaven og kan, om nødvendigt, give faglig sparring. Koordinatoren er ligeledes i løbende dialog med forældrene for at sikre, at samarbejdet fungerer, og at forældrene oplever at få den lovede støtte.

Forældrevennen udfører ikke opgaver for forældrene, men sammen med forældrene. En målrettet, fælles indsats sammen med forældrene har den største effekt – for børnenes skyld.

Jeg er en kvindelige forældreven på 50 år, uddannet pædagog og arbejder som selvstændig coach. Min egen familie består af mand og tre børn.

Motivationen for at melde mig som forældreven er opstået i kølvandet på tidligere erfaringer som frivillig gennem fem år ved et krisecenter og et personligt kendskab til den lokale koordinator. Motivationen bunder i et ønske om at kunne gøre en forskel for en familie. Oplevelsen af at det er ressourcestærke familier, som efterspørger forældrevenner, gør opgaven yderligere motiverende og har medført, at jeg nu også fungerer som vejleder på kurserne til forældrene.

Jeg er forældreven hos en familie, der består af mor, far og tre børn i alderen 9 – 4 – 1 år. Far arbejder meget, og mor er på barsel. Det er udelukkende mor, som har kontakten med mig som forældreven. Hun fungerer som den primære omsorgsperson for børnene. Parforholdet er skrøbeligt. Mor skal starte op på ny uddannelse, hvilket vil kræve ændringer i familiens hverdag, og hun efterspørger hjælp til at lave en ny struktur for hverdagen samt at få støtte til at sætte det ældste barn i gang med sport i fritiden.

Jeg fandt det rart, især i opstarten, at der blev arbejdet ud fra en målsætning. For mig er det også vigtigt, at man ved hver samtale får talt om, hvordan det går i familien lige nu. Der er respekt og omsorg i at tage udgangspunkt i familien, der hvor de er. Målsætningen er blevet ændret en gang undervejs i takt med, at relationen blev styrket, og fortroligheden blev øget. Vi holder fast i det, der er aftalt i målsætningen, det er en fast del af vores samtale.

Samarbejdet med koordinator har været super vigtigt. Der er støtte og en jeg kan henvende mig til, som også kender det kommunale system og har kendskab til andre frivillige organisationer. Koordinatoren er altafgørende for, at jeg kan føle mig tryk som forældreven og er samtidig med til at give anerkendelse af det, jeg gør.

I tabel 4 er der en række oplysninger om de forældrevenner, der er knyttet til Folkekirkens Familiestøtte.

Tabel 4. Oplysninger forældrevenner

	Antal frivillige	Køn		Alder					Uddannelsesmæssig baggrund				
		Kvinde	Mand	under 35	36-45	46-55	56-65	66-75	Pædagog	Sygepleje baggrund	Lærer	Socialrådgiver	Andet - skriv
2016-2019													
Fordeling i antal	196	173	23	38	29	38	58	29	39	39	24	10	57
Fordeling forholds- mæssigt		88%	12%	20%	15%	20%	30%	15%	23%	23%	14%	6%	34%

	Tilknyttet arbejdsmarkedet		Tidligere frivillig i Folkekirken?		Erfaring som frivillig		Erfaring med børnefamilier		Antal timer til rådighed pr. uge		
	Ja.	Nej	ja	Nej	Ja. Hvorfra	Nej	ja. Hvilken	Nej	1-5	6-10	11-15
2016-2019											
Fordeling i antal	73	87	55	124	127	30	144	13	165	19	4
Fordeling forholds- mæssigt	46%	54%	31%	69%	81%	19%	92%	8%	88%	10%	2%

	Begrundelse for manglende aftale eller ophør		
	Forskellige forventninger	Ydre forhold	Samarbejdsproblemer
2016-2019			
Fordeling i antal	7	23	2
Fordeling forholds- mæssigt	22%	72%	6%

Kilde: Koordinatorernes logbøger, opgjort pr. 31. oktober 2017 og pr. 31. december 2019. Udpluk fra introduktionssamtalen med den frivillige.

Antallet af svar på hvert spørgsmål stemmer ikke altid overens med antallet af frivillige. Nogle har ikke svaret på alle spørgsmål.

Der har været tilknyttet 196 forældrevenner til Folkekirkens Familiestøtte. Når en forældreven ophører, spørges der altid om begrundelse for ophøret. Som det fremgår, er langt hovedparten ophørt på grund af ydre forhold eller forskellige forventninger til arbejdet.

Der er en klar overvægt af kvinder tilknyttet, således er 88 % af de frivillige kvinder. Der er en stor aldersspredning, og alle aldersgrupper er repræsenteret. Aldersgruppen 46-65 er den hyppigste. Aldersspredningen har ændret sig siden midtvejsevalueringen. Yderpo-lerne – de yngste og de ældste – er blevet færre. Der er sket en mere centralisering om aldersgruppen mellem 36 - 65. De hyppigste uddannelser er pædagog, personer med en sygeplejefaglig baggrund, lærere og socialrådgivere. I øvrigt er der en stor spredning i den uddannelsesfaglige baggrund fx kontorassistenter, bankuddannet, selvstændige, studerende, coach og sociolog.

Lidt over halvdelen af de frivillige har gennem perioden ingen tilknytning til arbejdsmarkedet, men de sidste to år er andelen med tilknytning til arbejdsmarkedet vokset, og pt. har

over halvdelen tilknytning til arbejdsmarkedet. De første to år var langt hovedparten uden direkte tilknytning til arbejdsmarkedet – efterløkker, alderspensionist eller under uddannelse og studerende (ca. 15 %).

Flertallet af forældrevennerne har ikke tidligere været tilknyttet Folkekirken som frivillige, det drejer sig om ca. 70 % af de frivillige. Koordinatorerne har formået at knytte nye ikke tidligere frivillige i kirkeligt regi til Folkekirkens Familiestøtte. Langt hovedparten af de frivillige har erfaring som frivillig med i bagagen og en god erfaring med børnefamilier.

Hovedparten ønsker at tilbyde deres ressourcer mellem 1-5 timer om ugen. 10 % ønsker at tilbyde mellem 6-10 timer om ugen og få ønsker flere timer om ugen som frivillig.

Tabel 5. Kendskab til FF

	Sociale medier	Kirkeligt regi	Lokal-aviser mv.	Venner, kollegaer mv.	Koordinator
Fordeling i antal	42	29	22	22	18
Fordeling forholds-mæssigt	32%	22%	17%	17%	14%

Af introduktionssamtalerne med de frivillige fremgår det, hvor de frivillige har fået kendskab til FF fra. Sociale medier er det hyppigste forum for udbredelse af kendskabet til FF.

Opgaverne, som forældrevennerne ønsker at støtte familierne med, er mangeartede og dækker godt det spektrum af kompetencer, der er brug for.

Jeg er en kvinde på 66 år, som i starten af 2019 er startet op som frivillig i Folkekirkens Familiestøtte dels som forældreven dels som vejleder på kurserne "Plej jeres parforhold" og "Vejen videre efter skilsmisse"

Min baggrund for at melde mig er, at jeg er uddannet socialpædagog og har det meste af mit arbejdsliv arbejdet med udsatte børn og familier. Jeg har, ud over at have deltaget i den pædagogiske praksis med børnene, ydet rådgivning og vejledning både til fagpersonerne omkring børnene og deres familier og har organiseret og undervist på kommunale forældrekurser de sidste 10 år af mit arbejdsliv.

Én af de familier, som jeg har været tilknyttet som forældreven, er en familie, som består af en enlig fraskilt mor med 2 børn på henholdsvis 5 og 7 år. Børnene er hos far hver anden weekend og halvdelen af diverse ferier. Forældrene har siden skilsmissen haft et anstrengt samarbejde og har deltaget i Folkekirkens Familiestøttes kursus "Vejen videre efter skilsmisse".

I forbindelse med samværet med far er der nogle følelsesmæssige og trivselsmæssige udfordringer både for børnene og mor.

Ud fra den målsætning, der foreligger, har vi samtaler og sparring, dels omkring, hvordan mor kan skabe en bedre dialog med børnene, så børnene bliver bedre rustet og ikke kommer følelsesmæssigt i klemme mellem mor og far. Dels omkring bedring af samarbejdet med far ved at bruge nogle af de temaer, som mor har haft på skilsmissekurset.

I starten kom jeg hjemme hos mor 1 gang om ugen, senere hver 2. uge af 1-1 ½ times varighed. Indsatsen afsluttes efter ca. 7 måneder, da mor selv synes, at hun er blevet bedre til at takle samarbejdet med far, og der er faldet mere ro på omkring børnenes samvær med deres far.

For mig er det meget meningsfuldt og tilfredsstillende, at der foreligger en fast målsætning for indsatsen, når jeg starter hjemme i en familie. Det betyder, at den støtte og sparring, jeg som forældre kan give, er mere kvalificeret og målrettet. Jeg oplever det som et godt styringsredskab for den forandringsproces, som familien er i gang med.

Jeg synes, det er berigende og oplever det som en god støtte, at der er kontinuerligt kontakt med og mulighed for sparring med koordinatoren omkring de forløb, jeg er ude i. Den anerkendende tilgang og gode faglighed, der er, giver mig et godt løft og tilpashed i mit frivillige arbejde.

3.3 Forældrene

En stor gruppe forældre har behov for støtte

Folkekirken har alene ved sin decentrale struktur mulighed for at have tæt og nær kontakt til børnefamilierne. Næstekærlighed er en del af Folkekirken DNA, og derfor er der også en historisk tradition for, at Folkekirken via diakonalt arbejde tilbyder sin hjælp til mennesker, der på den ene eller anden måde har behov for hjælp.

Det er således helt naturligt, at Folkekirken via Folkekirken Familiestøtte tilbyder sin støtte til de forældre, der har udfordringer med at give deres børn rammerne for en tryk opvækst eller har svært ved at fastholde fællesskabet om opdragelsesopgaven – måske ikke mindst, hvis forældrene ikke længere bor sammen.

Det må konstateres, at mange forældre er usikre på, hvad forælderrollen går ud på og kan have svært ved at få ønskerne for deres børns opvækst gjort til handlinger i hverdagen. Dette kan medføre, at børnene ikke får den ønskede og tilsigtede opvækst, som forældre gerne vil give dem. Den afledte konsekvens heraf kan være, at børnene ikke får udviklet den nødvendige robusthed og karakterstyrke til at kunne håndtere modgang og andre udfordringer, som livet i al almindelighed byder på.

I dagligdagen kan mange forældre fx være tilbageholdende med at udstikke rammer og fastlægge grænser, have svært ved at fastholde børn på selv mindre opgaver i hjemmet eller kan have det vanskeligt med at tale godt sammen. Disse umiddelbart "mindre ting"

kan have meget stor betydning for børnenes fremtidige liv og livskvalitet. Forskningen understøtter, at rammer og struktur i børns hverdag er meget afgørende for udvikling af evnen til at kunne mestre sit eget liv.

Familien består af mor og tre hjemmeboende børn, en dreng på 5 år, en dreng på 10 år og en pige på 12 år. Forældrene blev skilt et år inden kontakten til Folkekirkens Familiestøtte, og faren har efter eget ønske ingen kontakt til børnene. Familien er flyttet til området 3 måneder tidligere. Hele omvæltningen i familien og det at skulle finde en ny hverdag efter skilsmissen har tæret på mors kræfter.

Målsætningen lyder derfor på: At mor får mere overskud i hverdagen

Inden opstarten med besøg af en forældreven, vurderer mor sig selv til 3-4 på en skala fra 1-10 i forhold til overskud i hverdagen. Målet er at nå frem til at kunne vurdere sig selv til min. 6-7. Dvs opnå større overskud i hverdagen.

Forældrevennen har med udgangspunkt i den anerkendende samtale givet sparring på hverdagens udfordringer som:

- Balance mellem at være mor, kollega og at være sig selv
- Netværk i en ny by
- Hvordan inddrages børnene i hverdagens gøremål / pligter
- Struktur om skærmb brug i familien

Forældrevennen og moren mødtes i opstarten en gang ugentligt og fortsatte efter de første 2 måneder med at mødes hver anden uge. Forløbet strakte sig i alt over 9 måneder.

Koordinator havde to samtaler med familien, inden hun faciliterede et intromøde, hvor den frivillige og moren kunne møde hinanden. Gennem hele forløbet har koordinatoren haft løbende telefonisk kontakt med både familien og den frivillige samt afholdt 2 statusmøder med familien og den frivillige. Koordinator har tilbudt sparring ved behov for den frivillige og været i dialog med familien i forhold til målsætningen, om indsatsen har været meningsfuld og om der har været progression i forløbet.

Da forløbet afsluttes, udtrykker mor en stor taknemmelighed for besøgene af forældrevennen. Det at have hende på sidelinjen gav fornyet mod og håb. Samtalerne har været ubesværet, og der opstod hurtigt en fortrolighed, hvor der var plads til at få vendt nogle af de ting, der lige pressede sig på, hvilket lettede noget af presset fra mors skuldre. Ligeledes oplevede hun at få ny inspiration til, hvordan hun kunne takle hverdagen i familien. Hun opnåede at vurdere sig selv til 7-8 på skalaen, da vi afsluttede forløbet.

Tabel 6 og 7 nedenfor viser, hvad der er karakteristisk for de familier, der modtager eller har modtaget støtte fra Folkekirkens Familiestøtte.

Tabel 6. Oplysninger vedr. familier, der modtager støtte fra Folkekirkens Familiestøtte via Forældrenet

		Hvem henvender sig?				Civilstand			Hvor bor børnene		
	Antal familier	Mor	Far	Mor & far	Andre	Samboende	Skilt	Enlig	Mor & far	Mor	Far
2016-2019											
Fordeling i antal	224	133	12	33	50	82	96	24	101	102	16
Forholdsmæssig fordeling		58%	5%	14%	22%	41%	48%	12%	46%	47%	7%

		Husstandens bruttoindkomst					Hjemme-boende børn		
	Antal familier	0-200.000	200.000-500.000	500.000-800.000	800.000-1.000.000	>1.000.000	Gns. antal hjemmeboende børn	Alder 0-5 år	Alder 6-17
2016-2019									
Fordeling i antal	224	46	78	29	7	5	2,0	69	126
Forholdsmæssig fordeling		28%	47%	18%	4%	3%		35%	65%

		Målsætning i forbindelse med indledende kontakt							
	Antal familier	Skabe struktur	Omgangstone	Vejledning om forældreskabet	Konflikt-håndtering	Etablering af venskaber	Alderssvarende opgaver i hjemmet	Forældrene som rollemodel	Andet
2016-2019									
Fordeling i antal	224	77	41	125	80	32	31	61	54
Forholdsmæssig fordeling		15%	8%	25%	16%	6%	6%	12%	11%

		Familiens opgavebehov							
2016-2017	Antal familier	Praktiske opgaver	Aktiviteter med børnene	Aktiviteter børn og forældre	Støtte og vejledning til familien	Styrkelse af relationer i familien og ud af huset	Hjælpe med dialogen mellem forældrene	Økonomi-vejledning	Andre typer
2016-2017									
Fordeling i antal	61	11	30	7	36	15	5	6	7
Forholdsmæssig fordeling		9%	26%	6%	31%	13%	4%	5%	6%
2018-19			Fokus på konflikt-håndtering	Omsætte regler til praksis i hjemmet	Støtte og vejledning til familien	Styrkelse af relationer i familien og ud af huset	Hjælpe med dialogen mellem forældrene		Andre typer
Fordeling i antal	163		50	35	154	78	27		12
Forholdsmæssig fordeling			14%	10%	43%	22%	8%		3%

Kilde: Koordinatorernes logbøger, opgjort pr. 31. oktober 2017 og ultimo 2019

Ved nogle af spørgsmålene kan der sættes kryds ved mere end et svar. Antallet af respondenter kan derfor overstige 224. Det er ikke alle spørgsmålene, der er svaret på, hvorfor antallet af respondenter også kan være lavere.

Der var med udgangen af oktober måned 2017 61 familier, der havde modtaget støtte via forældreven fra Folkekirkens Familiestøtte. Dette tal er ultimo 2019 vokset til 224 familier. Tages alle tilbud under Folkekirkens Familiestøtte med - på nær kommunikationskurserne *Plej jeres parforhold* og *Vejen videre efter skilsmisse* er antallet af familier betydeligt højere. Ca. 320 familier har modtaget støtte.

Det er ofte moderen, der sammen med en anden, henvender sig for at få støtte. Selv i familier, hvor forældrene er samboende, er det ofte moderen, der henvender sig.

Flere familier er skilt, det er ca. 48 % og 41 % af familierne er samboende. Tallene dækker over forskellige samlivsformer. Fx skilte, hvor forælderen er samlevende med en ny partner, skilte, der bor sammen med en biologisk forælder til et af børnene. I knap halvdelen af familierne - 47 % - bor børnene sammen med forældrerens enten alene eller sammen med en ikke-biologisk forælder. I stort set lige så mange tilfælde bor børnene sammen med både mor og far.

Den typiske husstandsindkomst ligger mellem 200.000 - 500.000 kr. med en ligelig andel af familierne med en højere indkomst som med en lavere indkomst. Når husstandsindkomsten vurderes, skal den relative høje andel af eneforsørgere tages i betragtning. 70 % af familierne er på arbejdsmarkedet. Resten af familierne deler sig mellem at være på offentlig forsørgelse, eller at moderen er på barsel. Der er i gennemsnit 2 hjemmeboende børn i familien, og hovedparten af børnene er skolebørn.

Målsætningerne for støtten kan være mangfoldige, men der er flere målsætninger, der optræder hyppigt. Det er "vejledning om forældreskab", "at skabe struktur i hverdagen" og "Konflikt håndtering".

Familierne angiver selv, at deres støttebehov¹ drejer sig om "støtte og vejledning til familien", hjælp til "styrkelse af relationerne i familien og ud ad til" og "fokus på konflikt håndtering". Der er således en tydelig sammenhæng mellem mål og familiernes støttebehov.

Familierne har i gennemsnit modtaget støtte fra en forældreven i 6 måneder, og fordelingen af støttens varighed er:

0-2 måneder:	31 %
3-6 måneder:	36 %
7-12 måneder:	22 %
13-18 måneder:	5 %
Over 18 måneder:	4 %

Koordinatorerne gennemfører mindst én struktureret samtale med familierne, inden der kobles en frivillig på familien, og støtten sættes i værk. En række af samtaleemnerne har kun interesse for koordinatorens kendskab til familien og sikring af det korrekte match med en frivillig. Men nogle af emnerne fra samtalen giver også et mere nuanceret billede af de familier, der ønsker støtte fra Folkekirken Familiestøtte.

Familien

Mor, far og 2 sønner på 2,5 år og 5 år.

Mor og far er udfordrede på kommunikationen med hinanden, og mange misforståelser præger deres hverdag. Mor er sygemeldt pga. en fysisk skade, som påvirker hende med mange daglige smerter og heraf begrænsninger for både hende og familien som helhed. Far har lange arbejdsdage og en del transporttid forbundet hermed, hvorfor mor ofte er alene med børnene om eftermiddagen, hvor hun udfordres på konfliktniveauet børnene imellem og følelsen af uro, samtidig med at hun skal gøre aftensmad m.m. klar.

Målsætningen

Den overordnede målsætning hedder: "Skabe mere overskud i hverdagen" – hertil kommer tre delmål; "Forbedre kommunikationen og mindske konflikterne", "Fokus på struktur og planlægning", samt "Accept og håndtering af vilkår".

Hvert delmål er uddybet med flere tiltag og handlemuligheder, som familien og forældrevennen har talt om og nuanceret.

Koordinators rolle

¹ Besvarelserne på dette spørgsmål fra midtvejsevalueringen og evaluering 2016-19en kan ikke sammenlignes på alle parametre, da der har været forskellige svarkategorier ved de to evalueringer.

Processen har i dette tilfælde været lidt længere i sin opstart, da far i første omgang ikke ønskede forløbet. Koordinator har haft tre indledende telefonsamtaler med moderen, hvor der er givet sparring, og familiens situation er delt fra moderens side. Faderen vælger at indvilge i, at koordinator kommer på besøg, og der afholdes et positivt møde, hvor begge forældre med afsæt heri vælger at indgå forløb. Herefter afholdes endnu et hjemmebesøg hos familien med koordinator for at afklare den endelige målsætning, hvorefter der gennemføres et matchmøde med en forældreven, som gensidigt findes positivt ved alle parter, og der indgås aftale om samarbejde. Forældrene mødes hver 14. dag med deres forældreven, som støtter op om målsætningen. Koordinator følger op telefonisk ca. 1 gang i måneden.

Forældrevennen

Forældrevennen tager sammen med forældrene udgangspunkt i et målskema, og der aftales et fokuspunkt forud for hvert besøg. Forældrene arbejder motiveret og konstruktivt med målene, og der skabes hurtigt en positiv udvikling. Forældrene har i starten af forløbet med forældrevennen deltaget i kurset: "Plej jeres parforhold", hvilket har givet et rigtig godt afsæt til det videre arbejde med deres forhold.

Forældrene giver udtryk for, at de er blevet meget bedre til at lytte til hinanden, planlægge og dermed undgå unødige konflikter. Mor fortæller også, at hendes eftermiddage med børnene ikke længere er så anstrengte. Endvidere fortæller forældrene også, at de er blevet bedre til sammen at tage beslutning om, hvad de vil prioritere af fælles aktiviteter, så der er en fælles bevidsthed om, hvor ressourcerne bruges.

I tabel 7 neden for er et udsnit af svarene fra 1. gangs-samtalerne gengivet.

Tabel 7. Oplysninger fra 1. gangsamtaler med familier, der modtager hjælp via en forældreven

	Antal familier	Kendskab til FF					Arbejde	
		Samarbejdspartnere i det offentlige	Kirken	Ven/kolle-ga/familie	Sociale medier	Andet tilbud i FF	ja	Nej Offentlig forsørgelse
2016-19								
Fordeling i antal	163	92	14	10	15	6	117	53
Forholdsmæssig fordeling		67%	10%	7%	11%	4%	69%	31%

	Antal familier	Talt med børnene om FF		Talt med "ikke-samboende" ægtefælle om FF		Hvor ofte har I brug for hjælp?		
		Ja	Nej	Ja	Nej	14. dag	1* ugen	Flere gange om ugen
2016-2019								
Fordeling i antal	163	52	77	35	47	58	47	14
Forholdsmæssig fordeling		40%	60%	43%	57%	49%	39%	12%

Kilde: Oplysninger fra 1. gangs-samtaler med familier. I datamaterialet indgår interviewskeemaer fra 163 familier, men ikke alle familier har svaret på alle spørgsmål.

Kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte kommer hovedsagelig fra institutioner i kommunen, så som sundhedsplejen, børnehaver, skoler, kommunale myndigheder mv., fra kirkeligt regi som f.eks. præsten og babysalmesang og sociale medier. Svarene viser, at samarbejdet med de lokale myndigheder og institutioner har stor betydning for udbredelsen og kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte og fortsat skal vægtes meget højt. De sociale medier spiller en større rolle de sidste to år med udbredelse af kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte end de første to år, hvor ingen familier angav sociale medier som kilde.

I de familier, hvor børnene ikke er informeret om og har accepteret samarbejdet med Folkekirkens Familiestøtte, skyldes det ofte børnenes lave alder.

Det er i under halvdelen af sagerne – 43 % - hvor den ikke-samboende biologiske forældre bliver informeret om samarbejdet med Folkekirkens Familiestøtte. Det kan være en indikation på, at samarbejdet mellem de biologiske forældre ikke altid er velfungerende i disse familier.

Halvdelen af familierne vil gerne have støtte hver 14. dag, og ca. 40 % ønsker støtte hver uge. Ved midtvejsevalueringen var fordelingen lidt anderledes, her ønskede hovedparten støtte en gang om ugen.

3.4 Familiernes før- og eftermålinger ved Forældreven

Familierne svarer på en før- og eftermåling af deres udbytte og oplevelser af Folkekirkens Familiestøtte via Forældrevenner. Familierne er inden starten blevet bedt om at udfylde et skema med spørgsmål om, hvilke udfordringer de har som familie. Efter afslutningen af forløbet er familien blevet bedt om at svare på de samme spørgsmål samt forholde sig til indsatsen fra Folkekirkens familiestøtte.

Familierne er selvfølgelig lovet anonymitet.

Der er familier, der ikke har udfyldt før- og eftermålingsskemaerne. Det kan der være forskellige årsager til. Fx har enkelte familier være tilknyttet i relativ kort tid, og enkelte har ikke ønsket at udfylde skemaerne. Der er selvfølgelig udfyldt færre eftermålingsskemaer end førmålingsskemaer, da mange familier fortsat er tilknyttet Folkekirkens Familiestøtte. Der er i alt udfyldt 132 førmålingsskemaer og 67 eftermålingsskemaer.

Tabel 8. Forældres vurdering af effekt af samarbejdet med Folkekirkens Familiestøtte via Forældreven

Samlet evaluering 2016-2019		Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score
Forældresamarbejde fungerer godt	Før-måling	13%	21%	42%	23%	0,4
	Efter-måling	9%	9%	33%	50%	1,1
Vi er gode til konfliktløsning i familien	Før-måling	9%	43%	41%	8%	0,0
	Efter-måling	3%	14%	56%	27%	0,9
Vi er gode til at tale sammen i familien	Før-måling	6%	29%	39%	25%	0,5
	Efter-måling	2%	10%	46%	42%	1,2
Vi har fokus på opdragelsen på en god måde	Før-måling	5%	6%	52%	37%	1,1
	Efter-måling	0%	3%	54%	42%	1,4
Børnene generelt har et godt socialt netværk	Før-måling	1%	14%	51%	34%	1
	Efter-måling	0%	10%	48%	42%	1,2
Børnene generelt fungerer godt i daginstitutioner/skole	Før-måling	7%	26%	38%	29%	0,6
	Efter-måling	0%	6%	48%	45%	1,3
Vi forældre/mor/far har et godt socialt netværk	Før-måling	6%	23%	50%	21%	0,6
	Efter-måling	2%	12%	48%	38%	1,1

Forældrene er blevet bedt om at svare på ovenstående udsagn på en skala gående fra "meget uenig" til "meget enig"

meget uenig	uenig	enig	meget enig
-2	-1	1	2

De samme udsagn er indgået i før- og eftermålingerne. For alle udsagnene er der en positiv udvikling fra førmålingen til eftermålingen.

Førmålingerne viser, at familiernes største udfordringer er, at familierne ikke er gode til konflikthåndtering, at forældresamarbejdet ikke fungerer godt, og at man ikke er gode til at

tale sammen i familien. Alle tre udfordringer viser en meget positiv udvikling i eftermålingen. Forskellen mellem før- og eftermålingen er den største på udsagnet: "Vi er gode til konflikthåndtering", som også er det udsagn, der scorer lavest ved førmålingen.

"Børnene fungerer generelt godt i daginstitutioner/skoler" og "Vi forældre/mor/far har et godt socialt netværk" er også udsagn, der har haft en meget positiv udvikling i forløbet.

I eftermålingen bliver forældrene ligeledes bedt om at vurdere indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte.

Vurderingen er foregået ud fra samme skala som ovenfor.

Tabel 9. Forældres vurdering af indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte via Forældrene

Samlet evaluering 2016-2019		Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score
Indsatsen fra FF har haft en betydning for os	Efter- måling	0%	0%	34%	66%	1,7
Det har været trygt og godt at få hjælp gennem FF	Efter- måling	0%	0%	16%	84%	1,8
Hjælpen fra FF har givet os ny viden og indsigt	Efter- måling	3%	0%	43%	54%	1,4
Indsatsen har styrket mig/os i forælderrollen	Efter- måling	3%	2%	45%	50%	1,4
Indsatsen har forbedret familiens samlede trivsel	Efter- måling	0%	6%	47%	47%	1,3
Kommunikationen i familien er blevet styrket	Efter- måling	0%	11%	56%	33%	1,1
Vi har fået fokus på vores børns trivsel	Efter- måling	2%	6%	42%	51%	1,3
Vi har fået øget fokus på et godt forældresamarbejde	Efter- måling	0%	8%	58%	34%	1,2

Resultaterne af forældrenes vurdering af Folkekirkens Familiestøttes indsats giver et billede af meget, meget tilfredse forældre.

Forældrene har oplevet, at det er trygt og godt at få hjælp gennem Folkekirkens Familiestøtte, at indsatsen har haft betydning for dem, har givet dem ny viden og indsigt, og at indsatsen har forbedret familiens samlede trivsel.

3.5 Øvrige tilbud. Sunde skærmvaner i familien & Samtaleforløb for gravide

Sunde skærmvaner i familien er et tilbud til forældre med børn i 7-12-årsalderen og forløber over 3 gange. Tilbuddet har været en del af Folkekirkens Familiestøttes tilbudsvifte siden 2018. Tilbuddet er udviklet i tæt samarbejde med Center for Digital Pædagogik. Folkekirkens Familiestøtte udviklede selv den del af konceptet, som handler om at få forældrene til at træffe aktive valg om deres rolle som forældre i forhold til brug af skærme i familien. Tilbuddet blev udviklet, fordi Folkekirkens Familiestøtte kunne konstatere, at mange af de forældre, som Folkekirkens Familiestøtte var i kontakt med, gav udtryk for en usikkerhed omkring brugen af skærme mv. i hjemmet og anledning til flere konfliktsituationer.

Ligeledes siden 2018 har Folkekirkens Familiestøtte tilbudt *Samtaleforløb for gravide* i Herning i samarbejde med Region Midtjylland, Herning Sygehus. Forløbet er for gravide, og samtalerne foregår over 6 gange i grupper på op til 6 gravide. Der sættes fokus på eksistentielle emner, som berører og anerkendes af mange gravide.

3.5.1 Sunde skærmvaner i familien

Tabel 10 viser nogle baggrundsdata for deltagerne på skærmløbet. I alt har der været 83 deltagere på kurserne, som er blevet afholdt i Aarhus, Aalborg, Vesthimmerland og Hadsund. Deltagerne er hovedsageligt mellem 36 og 45 år, gift og har børn i skolealderen.

Tabel 10. Baggrundsdata for deltagere på kurset: "Sunde skærmvaner i familien"

	Antal familier	Alder på deltager				Civilstand			Børnenes alder				
	(før-måling)	18-25 år	26-35 år	36-45 år	46 - år	Gift/samboende	Skilt/separeret	Andet	Under 1 år	1-3 år	3-5/6 (børnehav-barn)	6-15 år (skolebarn)	16-18 år
Fordeling i antal	83	0	8	53	22	70	10	2	1	8	15	82	10
Fordeling forholds-mæssigt		0%	10%	64%	27%	85%	12%	2%	1%	7%	13%	71%	9%

Udbredelsen af kendskabet til disse kurser sker lang hyppigst via folkeskolerne og ofte via "forældreintra".

Tabel 11. Kendskab til kurset: Sunde skærmvaner i familien

	Antal familier (før-måling)	Sam-arbejds-partnere i det offentlige	Sociale medier	Kirkeligt regi	Lokal-aviser mv.	Venner, kollegaer familie mv.	Andre tilbud i FF
Fordeling i antal	83	43	9	7	5	10	10
Fordeling forholds-mæssigt		51%	11%	8%	6%	12%	12%

Deltagerne er inden afholdelse af kurserne blevet bedt om at udfylde et førmålingsskema og efter kurset igen at udfylde et eftermålingsskema.

I før-målingen skal deltagerne bl.a. angive hvilke temaer, de har behov for, indgår i forløbet. I tabel 12 er svarene angivet i den yderste højre kolonne "Ønsker temaet indgår i kurset". Temaer som "Ønsker flere redskaber i hverdagen", "Forandringer af børns skærmvaner" og "Øget fokus på nærvær i hverdagen" er topscorere.

Den øvrige del af tabel 12 viser, hvilket udbytte deltagerne angiver at have fået ud af kurset.

Tabel 12. Deltagernes udbytte af kurset: "Sunde skærmvaner i familien"

	Antal familier 47 (eftermåling)	Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score	Ønsker temaet indgår i kurset
Ønsker flere redskaber i hverdagen		0%	2%	49%	49%	1,4	98%
Øget fokus på nærvær i hverdagen		0%	0%	49%	51%	1,5	89%
Øget fokus på bedre relationer i familien		0%	0%	64%	36%	1,4	58%
Fokus på min rolle som forældre		0%	0%	41%	59%	1,6	82%
Fokus på konflikthåndtering		5%	21%	59%	15%	0,6	67%
Bedre kommunikation mellem forældre og		0%	11%	62%	27%	1	85%
Bedre struktur i hverdagen		0%	12%	65%	23%	1	70%
Øget faglig viden		0%	6%	34%	60%	1,5	85%
Øget fokus på trivsel		0%	2%	61%	37%	1,3	68%
Netværk med andre i samme situation som os		2%	16%	49%	33%	0,9	45%
Dele tanker og erfaringer med andre forældre		0%	0%	26%	74%	1,7	82%
Forandringer af barnets skærmvaner		0%	14%	63%	22%	0,9	95%
Forandringer af egne skærmvaner som forældre		0%	12%	51%	37%	1,1	61%

Det største udbytte har deltagerne fået af "Dele tanker og erfaringer med andre forældre", "Fokus på min rolle som forældre". Deltagerne har som ønsket også fået stort udbytte af "Flere redskaber i hverdagen" og "Øget fokus på nærvær i hverdagen", mens ønsket om at skabe forandringer i barnets skærmvaner ikke er lykkedes i så stor udstrækning som andre områder. Forhåbentlig sker der også her ændringer, men det går måske lidt langsommere.

Tabel 13. Forældres vurdering af effekt af samarbejdet med Folkekirkens Familiestøtte (Efter kurset: Sunde skærmvaner i familien)

		Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score
Forældresamarbejde fungerer godt	Før-måling	1%	13%	54%	32%	1
	Efter-måling	0%	9%	45%	45%	1,3
Vi er gode til konfliktløsning i familien	Før-måling	5%	21%	56%	18%	0,6
	Efter-måling	0%	13%	64%	23%	1
Vi er gode til at tale sammen i familien	Før-måling	4%	13%	57%	27%	0,9
	Efter-måling	0%	10%	55%	35%	1,1
Vi har fokus på opdragelsen på en god måde	Før-måling	1%	11%	58%	30%	1
	Efter-måling	0%	4%	47%	49%	1,4
Børnene generelt har et godt socialt netværk	Før-måling	3%	17%	46%	33%	0,9
	Efter-måling	0%	2%	49%	49%	1,4
Børnene generelt fungerer godt i daginstitutioner/skole	Før-måling	4%	13%	45%	38%	1
	Efter-måling	0%	8%	42%	50%	1,3
Vi forældre/mor/far har et godt socialt netværk	Før-måling	1%	9%	48%	41%	1,2
	Efter-måling	0%	0%	50%	50%	1,5

Deltagerne er - som på de øvrige tiltag² - i FF blevet bedt om både før og efter forløbet at svare på spørgsmål om, hvilke udfordringer de har som familie. De største udfordringer har familierne i forhold til konfliktløsning i familien, at tale sammen i familien og børnenes sociale netværk, men det er karakteristisk, at der ikke er den store forskel på familiernes udfordring. Der er sket en positiv udvikling på alle parametre.

² Det er de samme spørgsmål, deltagerne bliver spurgt om, uanset hvilke tilbud i FF de deltager i. Så der er en mulighed for at sammenligne svarene på tværs af tilbuddene, hvilket vil ske i afsnit 4.1.

Tabel 14. Forældres vurdering af indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte (Sunde skærmvaner i familien)

	Antal familier 47 (eftermåling)	Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score
Indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte har haft en betydning for os	Eftermåling	0%	0%	51%	49%	1,5
Det har været trygt og godt at få hjælp gennem Folkekirkens Familiestøtte	Eftermåling	0%	0%	30%	70%	1,7
Indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte har forbedret familiens samlede trivsel	Eftermåling	3%	5%	57%	35%	1,2

I eftermålingen er deltagerne ligeledes blevet bedt om at vurdere indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte.

Resultaterne fra eftermålingen viser, at deltagerne har været meget tilfredse med indsatsen fra FF. Indsatsen har haft betydning for familien, det har været trygt og godt at få hjælpen og familiens samlede trivsel er hos stort set alle familier forbedret.

Samtaleforløb for gravide

Forløbet er henvendt til både første- og flergangsfødende og består af samtaler, hvor man deler sine tanker om graviditet og det at starte eller udvide sin familie. Som det fremgår af tabel 15 er langt flertallet af deltagerne førstegangsfødende.

Tabel 15. Baggrundsdata for deltagere på kurset: "Samtaleforløb for gravide"

	Antal familier	Alder på deltager				Civilstand			Børnenes alder				
	(førermåling)	18-25 år	26-35 år	36-45 år	46 - år	Gift/samboende	Skilt/separeret	Andet	Barnet endnu ikke født	Under 1 år	1-3 år	3-5/6 (børnehavebarn)	6-15 år (skolebarn)
Fordeling i antal	15	3	10	2	0	14	0	1	15	0	3	0	0
Fordeling forholds- mæssigt		20%	67%	13%	0%	93%	0%	7%	83%	0%	17%	0%	0%

Der har endnu ikke været gennemført så mange *Samtaleforløb for gravide*. 15 har ved udgangen af 2019 gennemført kurset, og kurserne har kun været afholdt i Herning.

Alderen på deltagerne ligger for hovedparten mellem 26 og 35 år. De fleste er gifte/samboende, og det er deres første barn.

Tabel 16. Kendskab til kurset: "Samtaleforløb for gravide"

	Antal familier (før-måling)	Sam-arbejds-partnere i det offentlige	Sociale medier	Kirkeligt regi	Lokal-aviser mv.	Venner, kollegaer familie mv.	Andre tilbud i FF
Fordeling i antal	15	8	8		2	2	
Fordeling forholds-mæssigt		40%	40%	0%	10%	10%	0%

Deltagerne har fået kendskab til kurset gennem sygehuset eller på de sociale medier og enkelte angiver flere steder.

Så tilbuddet på Facebook første gang. Efterfølgende har jeg som ansat i Herning kommune, set "reklamer" på vores intranet. Samt opslag ved jordemoderen og til scanning på sygehuset. Rigtig fedt, at I kommer vidt omkring.

Citat fra en deltager

Tabel 17. Deltagernes udbytte af kurset: "Samtaleforløb for gravide"

	Antal familier 11 (efter-måling)	Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score	Ønsker temaet indgår i kurset
Ønsker flere redskaber i hverdagen		0%	9%	64%	27%	1,1	79%
Øget fokus på nærvær i hverdagen		0%	9%	64%	27%	1,1	64%
Øget fokus på bedre relationer i familien		0%	9%	64%	27%	1,1	31%
Fokus på min rolle som forældre		0%	8%	8%	83%	1,7	93%
Øget faglig viden		0%	13%	50%	38%	1,1	73%
Øget fokus på trivsel		0%	9%	36%	55%	1,4	64%
Netværk med andre i samme situation som os		8%	0%	33%	58%	1,3	100%
Dele tanker og erfaringer med andre forældre		9%	0%	18%	73%	1,5	100%

I før-måling skal deltagerne bl.a. angive hvilke temaer, de har behov for indgår i forløbet. I tabel 17 er svarene angivet i den yderste højre kolonne "Ønsker temaet indgår i kurset". Temaer som "Netværk med andre i samme situation som os", "Dele tanker og erfaringer med andre forældre" og "Fokus på min rolle som forældre" er de mest efterspurgte.

Når deltagerantallet endnu ikke er så højt, kan antal deltagere i efter-målingen heller ikke blive høj. Der er 11 deltagere i efter-målingen. Det gør svarene fra denne eftermåling mindre "robuste"/valide end fra de andre eftermålinger.

Den øvrige del af tabel 17 viser, hvilket udbytte deltagerne angiver i efter-målingen at have fået ud af kurset.

De efterspurgte temaer har alle givet deltagerne et stort udbytte, og det er et generelt billede, at deltagerne angiver, at have fået et godt udbytte ud af at deltage i kurset.

Tabel 18. Forældres vurdering af effekt af samarbejdet med Folkekirkens Familiestøtte (Efter kurset: Samtaleforløb for gravide)

		Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score
Forældresamarbejde fungerer godt	Før-måling	0%	0%	70%	30%	1,2
	Efter-måling	0%	0%	67%	33%	1,3
Vi er gode til konfliktløsning i familien	Før-måling	8%	8%	46%	38%	1,0
	Efter-måling	0%	0%	50%	50%	1,5
Vi er gode til at tale sammen i familien	Før-måling	8%	8%	38%	46%	1,1
	Efter-måling	0%	0%	40%	60%	1,6
Vi forældre/mor/far har et godt socialt netværk	Før-måling	7%	7%	36%	50%	1,1
	Efter-måling	0%	0%	56%	44%	1,4

Deltagerne er - som på de øvrige tiltag³ - i FF blevet bedt om både før og efter forløbet at svare på spørgsmål om, hvilke udfordringer de har som familie. Det ser ikke ud til, at disse familier har de store udfordringer inden starten på kurset, men på trods af det, er der på alle parametre sket en positiv udvikling fra før-målingen til efter-målingen. Den største positive udvikling er sket på temaet "Vi er gode til at tale sammen". Kurset giver åbenbart gode samtaleemner til familierne og anledning til samtaler. Man kunne tænke, at det har en afsmittende effekt på konfliktløsningen i familierne. Det er i hvert fald et emne, hvor der også er sket en meget positiv udvikling.

³ Der er en del af spørgsmålene, som deltagerne i dette tilbud ikke har opfattet som relevante, derfor er de udeladt fra opgørelsen i tabel 18.

Tabel 19. Forældres vurdering af indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte (Samtaleforløb for gravide)

	Antal familier 11 (eftermåling)	Meget uenig	Uenig	Enig	Meget enig	Samlet score
Indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte har haft en betydning for os		0%	0%	9%	91%	1,9
Det har været trygt og godt at få hjælp gennem Folkekirkens Familiestøtte		0%	0%	27%	73%	1,7
Indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte har forbedret familiens samlede trivsel		0%	0%	22%	78%	1,8

I eftermålingen er deltagerne ligeledes blevet bedt om at vurdere indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte.

Resultaterne fra eftermålingen viser, at deltagerne har været meget tilfredse med indsatsen fra FF. Indsatsen har haft betydning for familien, det har været trygt og godt at få hjælpen, og familiens samlede trivsel er hos alle familier forbedret.

3.6 Resultater fra interview med interne og eksterne interessenter samt frivillige

3.6.1 Interview med interne interessenter

Der er gennemført telefoninterview med 8 repræsentanter fra Folkekirken – alle med viden om og indsigt i Folkekirken Familiestøtte. Der er repræsentanter fra følgende funktioner: biskopper, domprovster, provster, præster, medlemmer af provstiudvalg.

Telefoninterviewene bestod af kvalitative spørgsmål og spørgsmål med "faste svarmuligheder" og med mulighed for uddybning af svarene. I tabel 20 er resultaterne af spørgsmålene med de "faste svarmuligheder" oplistet.

Spørgsmålene er stillet bl.a. med udgangspunkt i de oprindelige formål med udviklingsprojektet.

Tabel 20. Resultater fra telefoninterview med repræsentanter for Folkekirken

		Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Ved ikke	Samlet score
FF er med til, at kirken prioriterer og synliggør sit diakonale virke	Antal	7	1	0	0	0	
	Pct. fordeling	88%	12%	0%	0%	0%	1,9
FF bidrager til, at folkekirkens grundlæggende værdi om næstekærlighed gøres til handling	Antal	7	1	0	0	0	
	Pct. fordeling	88%	12%	0%	0%	0%	1,9
Med deltagelse i FF sikres det, at folkekirken tilbyder støtte til børnefamilier	Antal	6	1	1	0	0	
	Pct. fordeling	75%	13%	13%	0%	0%	1,5
FF bidrager til, at forældre gennem målrettet støtte bliver bedre til at tage godt vare på deres børn	Antal	7	0	0	0	1	
	Pct. fordeling	88%	0%	0%	0%	12%	1,8
FF bidrager til et stærkere lokalt samarbejde mellem folkekirken og øvrige organisationer/-institutioner i kommune	Antal	7	1	0	0	0	
	Pct. fordeling	88%	12%	0%	0%	0%	1,9
FF har en organisatorisk opbygning, der sikrer kvalitet	Antal	6	0	0	0	2	
	Pct. fordeling	75%	0%	0%	0%	25%	1,5
FF bidrager positivt til at samarbejde på tværs af sogne, provstier og stifter	Antal	5	2	0	1	0	
	Pct. fordeling	63%	25%	0%	13%	0%	1,3
FF er bredt funderet lokalt, der er lokal ejerskab til FF, og man nyder opbakning fra både sogne, provstier og stifte	Antal	2	6	0	0	1	
	Pct. fordeling	22%	67%	0%	0%	11%	1,3
Det har betydning for FF, at koordinatore er ansatte i FF og ikke frivillige	Antal	8	0	0	0	0	
	Pct. fordeling	100%	0%	0%	0%	0%	2
		Ja, helt sikkert	Formodentligt	Nej, sandsynligvis ikke			
Forventer du, at jeres provsti/stift vil fortsætte FF?	Antal	7	1	0			
	Pct. fordeling	88%	12%	0%			

Der er generelt stor enighed om, at Folkekirken Familiestøtte lever op til sine oprindelige mål. Det samme var allerede gældende ved midtvejsevalueringen, men enigheden er

endnu højere ved denne evaluering end ved midtvejsevalueringen. Der er et område hvor enigheden er knap så stor. Det drejer sig FF's bidrag til et samarbejde på tværs af provstier og stifter, samt spørgsmålet om, om FF er bredt lokalt funderet og nyder lokalt ejerskab. Der er dog fortsat ca. 88 % af respondenterne der helt eller delvis enige i, at målene er nået. I afsnit 4 vil formål og resultater af interviewene blive nærmere analyseret.

I interviewene er der blevet spurgt til, hvilke forventninger der fra starten har været til Folkekirkens Familiestøtte. Der har været mange og også forskellige forventninger, men nogle er fremhævet flere gange.

Forventninger til FF fra starten

Er forventningerne blevet opfyldt?

Målgruppen – familier med lette problemstillinger

• At gå ind i den definerede målgruppe – almindelige familier – og fastholde, at det er denne målgruppe og ikke den tungere gruppe. • At familier med lette problemstillinger også kan få hjælp til at løse deres problemer, før de vokser sig store. • Min primære forventning var, at FF kunne gå ind og hjælpe nogle familier og børn, der ikke kan få hjælp andre steder.	• Det har været en lang proces. Vi har skulle holde fast i målgruppen, men det er heldigvis lykkedes. • Ja, vi har fastholdt den målgruppe. • Vi er "kommet godt i gang", men at det endnu uudnyttede potentiale er enormt.

Udbredelsen til andre stifter og provstier

• Jeg har haft store forventninger til udbredelsen af FF til andre stifter. Først skulle vi slå rod i Aalborg Stift og efterfølgende vokse og udbrede os til øvrige stifter. • Store forventninger om, at FF blev en aktiv spiller i samfundet ved hjælp af civilsamfundet, og at vi kunne sikre udbredelsen FF til andre dele af landet. • Jeg havde ikke forventet, at det skulle gå stærkt med udbredelsen, når det foregår i kirken. • Der skal ske en udbredelse til andre stifter, og man skal kunne bruge tidligere erfaringer.	• Mine forventninger er bestemt opfyldt. • Mine forventninger er opfyldt især i forhold til udbredelsen af tilbuddet. Vi har kunnet sikre udbredelsen af projektet samtidig med, at vi har udviklet projektet. Flere og flere deltager. Det afhænger altid af, hvor mange ressourcer, der er til rådighed. • Det er ikke sket hurtigt, men udbredelsen er foregået stille og roligt • Mange lokale forhold har gjort sig gældende. Vi har måtte forholde os til mange forskellige holdninger. Ting tager tid – jeg havde nok forventet en hurtigere udrulning. Det er spændende, om den kommer nu.

Samarbejde med det offentlige

• Jeg har set frem til et godt samspil med kommunerne.	• Det er blevet mødt meget positivt i kommunen. Vi har et godt samarbejde.

- Det er vigtigt, at FF bliver godt modtaget af "det officielle Danmark" – af de kommuner FF skal samarbejde med.
- Samspillet med kommunerne er lykkedes over alt forventning. Der er stor opbakning i kommunerne.
- Vi må have værende dagsordensættende set fra centralt hold, når der er givet satspuljemidler.
- Sidste år var jeg på en rundtur til stiftets borgmestre. Alle borgmestrene var opmærksomme på os og positive i forhold til FF. Jeg fik efterfølgende tilbagemeldinger fra nogle sogne om en initiering af samarbejdet.

Tiltrække frivillige – også uden for de kirkelige rammer

- At FF kunne kalde på flere og på andre typer frivillige end kirkens normale. Vi har brug for andre og med andre kvalifikationer.
- Jeg finder p.t. resultatet tilfredsstillende. Langt de fleste er nye frivillige – også i kirkelig sammenhæng. Der skal SÅ mange flere til, hvis FF' tilbud bliver almindelig kendt, men også fint, at udviklingen i værter og frivillige følges ad.
- Frivillige kommer fra ikke-kirkelige kredse. Det åbner for nye perspektiver. Folkekirken bliver en kirke for folket.

Folkekirkens selvforståelse

- At FF kunne komme til at betyde noget for vores identitet som Folkekirke.
- FF skal være med til at øge Folkekirkens selvforståelse og sætte nogle af Folkekirkens værdier i spil.
- Så umuligt dette er at måle, ser jeg, at mange lokalt er stolte af, at vi også har dette arbejde, samt at der i provstiet er 100 % tilslutning til videreførelse. Derfor tænker jeg, at det i en eller anden grad har påvirket vores forståelse af at være kirke.
- Frivillige kommer fra ikke-kirkelige kredse. Det åbner for nye perspektiver. Folkekirken bliver en kirke for folket.
- Der er en trend, som støtter Folkekirkens initiativ om også at opprioriterer det sociale og diakonale arbejde.

I interviewet kunne respondenterne også uddybe deres besvarelser og komme med supplerende bemærkninger til, fx hvilke erfaringer eller læringspunkter der er kommet ud af arbejdet med Folkekirkens Familiestøtte. Her er et udpluk af svarene:

- Der har også været meget læring under vejs. En af de vigtigste har været koordinatorens rolle, opgaver og organisatoriske forankring og ansættelsesforhold.

- Koordinatorfunktionen er vigtig for at få tingene løbet i gang. Det er vigtigt med fuld-tidsansættelser. Koordinatorerne skal sikre det faglige niveau, de har stor betydning for det lokale samarbejde og udbredelsen af Folkekirkens Familiestøtte. Koordinatorerne skal arbejde loyalt også i forhold til Folkekirkens værdier.
- De frivillige er også vigtige.
- Sekretariatets entydige ledelsesret over for koordinatorerne er rigtig og nødvendig både for at sikre kvalitet og konsistens og for, at medarbejderne ikke skal opleve at blive udsat for flertydig eller endog selvmodsigende ledelse.
- Projektets succes, legitimitet og finansiering afhænger af at være et samvirke mellem sekretariatets professionalisme og de lokale kræfter, dvs. både menighedsråd, sogne-medarbejdere og frivillige.

Derfor er det afgørende, at ledelsesretten forvaltes i en gensidig forventningsafstemning og konstruktiv dialog med lokalt ansvarlige. Det kan være en provst, en præst eller menighedsrådsformanden, men helst en lokalt valgt gruppe.

- Det har været nødvendigt med en topstyret ledelse. Vi skal fastholde fagligheden, men måske mindre topstyring. Der er modstand mod topstyring i flere provstier.
- Der er forskellige ledelsesstrukturer, der støder sammen. Der er meget forskellige kulturer i Folkekirken. Ændringerne har været gode. Der skal nu tænkes fremad. FF skal geares til at agere i forskellige kulturer.
- For at sikre bedst muligt samspil skal man lokalt kunne fravælge en eller flere aktiviteter fra Folkekirkens Familiestøttes samlede vifte af udbud, ligesom der kun kan lægges nye aktiviteter ind i den samlede udbudsvifte, hvis der er enighed om det mellem sekretariatet og den/de lokalt ansvarlige.

3.6.2 Interview med eksterne interessenter

Der er gennemført telefoninterview med 8 repræsentanter fra eksterne interessenter – alle med kendskab til Folkekirken Familiestøtte. Følgende funktioner har deltaget: rådmand, administrative ledere fra kommuner samt ledere af og fagpersoner fra decentrale institutioner i kommuner.

Telefoninterviewene bestod af spørgsmål med "faste svarmuligheder" og med mulighed for uddybning af svarene. I tabel 21 er resultaterne af spørgsmålene med de "faste svarmuligheder" oplistet.

Spørgsmålene er stillet bl.a. med udgangspunkt i de oprindelige formål med udviklingsprojektet.

Tabel 21. Resultater fra telefoninterview med repræsentanter fra eksterne interessenter

		Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Ved ikke	Samlet score
Det har betydning for børnefamilier, der i en periode er sårbare, at folkekirken via FF tilbyder sin støtte til forældrene.	Antal	8	0	0	0	0	
	Pct. fordeling	100%	0%	0%	0%		2
Det har betydning for forældrenes brug af FF, at det er et tilbud uden for det offentlige system.	Antal	4	3	0	0	1	
	Pct. fordeling	50%	38%	0%	0%	12%	1,6
Vurderer du, at en gruppe af forældre har brug for FF støtte i hjemmet i forbindelse med børnenes opvækst	Antal	7	1	0	0	0	
	Pct. fordeling	88%	12%	0%	0%	0%	1,9
Vurderer du, at støtte fra FF kan bidrage til, at forældrene bliver bedre til at tage godt vare på deres børn	Antal	6	0	0	0	2	
	Pct. fordeling	75%	0%	0%	0%	25%	2
Vurderer du, at FF bidrager til et stærkere lokalt samarbejde mellem Folkekirken og øvrige organisationer i kommunen om børns trivsel	Antal	4	1	1	0	2	
	Pct. fordeling	50%	13%	12%	0%	25%	1,3
Vurderer du, at et tæt og godt samarbejde med forvaltninger har betydning for, om forældre opnår tilstrækkelig viden om FF	Antal	7	0	0	0	1	
	Pct. fordeling	88%	0%	0%	0%	12%	2
Vurderer du, at et tæt og godt samarbejde med forvaltninger betyder, at forældre aktivt gør brug af FF støttetilbud.	Antal	6	0	0	0	2	
	Pct. fordeling	75%	0%	0%	0%	25%	2

		Ja, helt sikkert	Formodentligt	Nej, sandsynligvis ikke
Forventer du, at din kommune/institution vil fortsætte samarbejdet med FF?	Antal	8	0	0
	Pct. fordeling	100%	0%	0%

Der er udbredt tilfredshed hos de eksterne interessenter – repræsentanter for de decentrale samarbejdspartnere - med den måde Folkekirkens Familiestøtte løser sine opgaver på. Ved midtvejsevalueringen var der også stor tilfredshed – tilfredshedsgraden ved denne evaluering er dog højere.

Det kan alene ses af svarene på det sidste spørgsmål, hvor alle respondenterne udtrykker et stort ønske om at fortsætte samarbejde, når udviklingsperioden udløber. Flere respondenter påpeger dog, at fagligheden er meget vigtigt for dem i deres fortsatte samarbejde med FF.

Dem der står i spidsen skal være **professionelle** og **fagligt** velfungerende. Det er det vigtigste, hvis det offentlige skal anbefale tilbuddene.

Citat fra en ekstern samarbejdspartner

I spørgsmålene til de eksterne interessenter – de lokale samarbejdspartnere – er der naturligt fokuseret på samarbejdet mellem Folkekirkens Familiestøtte og de lokale samarbejdspartnere.

Alle er enige om, at et tæt og godt samarbejde har betydning for forældrenes viden om FF og forældrenes aktive brug af tilbuddet. Der er til gengæld ikke helt den samme enighed om, at FF i dag bidrager til et stærkere lokalt samarbejde.

Her er et udpluk af de mundtlige kommentarer til dette spørgsmål:

- Tidligere har folkekirken aldrig budt sig til. At gøre diakoni til en væsentlig del af folkekirkens virke har stor betydning.
- Der må være en afsmittende effekt, men er i tvivl om omfanget
- Jeg opfatter ikke, at det lokale samarbejde har noget med folkekirken at gøre.

Der er enighed om, at børnefamilierne har haft stor nytte af støtten fra Folkekirkens Familiestøtte, og at støtten fra FF har bidraget til, at forældre er blevet bedre til at tage godt vare på deres børn.

Nogle uddybende kommentarer til disse spørgsmål:

- Tidligere kunne netværk blande sig, og det var naturligt at gøre det. Det er mere fragmenteret i dag. Ingen blander sig, vi er mere berøringsangste. Så andre netværk må træde til.
- Mange familier profiterer af tilbuddene. Frivilligheden er væsentlig. Det gør, at forældre tager imod og benytter de redskaber, de får gennem FF.
- FF rammer en målgruppe, vi ikke kan give et tilbud - er et supplement til vores tilbud.

Der er ligeledes stort set enighed om, at det har betydning for forældrenes ønske om støtte fra Folkekirkens Familiestøtte, at det er et tilbud uden for det offentlige system.

- En stor gruppe vil gerne gå under radaren hos det offentlige.
En anden gruppe mener det offentlige burde give tilbuddet, når man nu har betalt sin skatosv.
- Det kommer an på tilbuddet.
Forældre til støtte i hjemmet, der har det stor betydning, at det er et tilbud uden for det offentlige system.

Ved PREP og de andre kursustilbud er tilgængeligheden af større betydning. Her har kommunen også tilbud.

Interviewene med de eksterne samarbejdspartnere viser også, at i dag betragter man FF som en helhed, der består af en lang række tilbud til familierne. Ved midtvejsevalueringen var fokus klart på forældrevenner.

De eksterne samarbejdspartnere er ligeledes blevet spurgt om deres samarbejde med den lokale koordinator og koordinatorens faglige og personlige kompetencer. Der er blevet svaret ud fra en skala fra 1 til 5, hvor 1 er "dårlig" og 5 er "rigtig god"

Tabel 22. Eksterne samarbejdspartners svar på spørgsmål om den lokale koordinator

		Dårlig 1	2	3	4	Rigtig god 5	Samlet score
Hvordan vil du vurdere jeres samarbejde med koordinatoren fra FF?	Antal	0	0	0	0	8	
	Pct. fordeling	0%	0%	0%	0%	100%	5
Hvordan vil du vurdere koordinators faglige og personlige kompetencer i forhold:							
At skabe tillid hos involverede familier og lokale samarbejdspartnere?	Antal	0	0	0	1	6	
	Pct. fordeling	0%	0%	0%	14%	86%	4,9
At sikre et hensigtsmæssigt match mellem familiernes behov og de frivilliges kompetencer?	Antal	0	0	0	1	1	
	Pct. fordeling	0%	0%	0%	50%	50%	4,5
At sikre kendskab og udbredelse af FF?	Antal	0	0	0	0	7	
	Pct. fordeling	0%	0%	0%	0%	100%	5

Koordinatorerne får virkelig stor ros af de eksterne samarbejdspartnere både i forhold til samarbejde og faglige og personlige kompetencer.

Her er et udpluk af de uddybende kommentarer:

- Vi har haft et stort arrangement i kommunen/forvaltningen i slutningen af februar, hvor koordinatoren også var inviteret med. Det gør vi kun, fordi vi har tillid til hende og kender hendes faglighed.
- Det er koordinatoren, der gør alt arbejdet, Var det ikke for hende, var der intet samarbejde.
- Meget tiltalende og vidende person. Hende skal I passe på.

De eksterne samarbejdspartnere er også blevet spurgt om, hvor/hvordan de har fået kendskab til FF-forældreven.

Tabel 23. Eksterne samarbejdspartners kendskab til FF

		Ledelsen i FF	Koordinatør i FF	Kirken
Hvor eller hvordan har du fået kendskab til FF?	Antal	3	4	2
	Pct. fordeling	33%	44%	22%

3.6.3 Interview med frivillige - forældrevenner

Der er i evaluering 2016-19 også lavet telefoninterview med 8 repræsentanter for de frivillige forældrevenner. Også her bestod interviewet hovedsagelig af spørgsmål med "faste svarmuligheder" og med mulighed for uddybning af svarene. I tabel 24 er resultaterne af spørgsmålene med "faste svarmuligheder" oplistet.

Tabel 24. Resultater – svar fra telefoninterview med repræsentanter for de frivillige forældrevenner

		Helt enig	Delvis enig	Delvis uenig	Helt uenig	Ved ikke	Samlet score
Det har betydning for børnefamilierne, at Folkekirken via FF tilbyder sin støtte til forældrene	Antal	8	0	0	0	0	
	Pct. fordeling	100%	0%	0%	0%	0%	2
Det har betydning for forældrenes brug af FF, at det er et tilbud uden for det offentlige system	Antal	6	2	0	0	0	
	Pct. fordeling	75%	25%	0%	0%	0%	1,8
Det har en positiv betydning for familierne, at FF er et tilbud i Folkekirken regi	Antal	0	4	4	1	1	
	Pct. fordeling	0%	40%	40%	10%	10%	-0,2
Vurderer du, at støtte fra FF kan bidrage til, at forældrene bliver bedre til at tage godt vare på deres børn	Antal	7	1	0	0	0	
	Pct. fordeling	88%	12%	0%	0%	0%	1,9

		Ja, helt sikkert	Formodentligt	Nej, sandsynligvis ikke
Forventer du, at fortsætte med at være frivillig i FF?	Antal	8	0	0
	Pct. fordeling	100%	0%	0%

Forældrevenner er helt enige med de andre respondenter om, at det har stor betydning for børnefamilierne, at Folkekirken via FF tilbyder sin støtte, og at dette sker som et tilbud uden for det offentlige system.

- Det er kernen i tilbuddet.
Vi kommer af interesse for familien, ikke fordi det er vores arbejde.
Vi kommer også af egoistiske grunde - vi får også værdi ud af arbejdet.
- Vi er sådan en uvildig organisation. Vi kommer med store ører og lille mund.
"Containerfunktion".
- Man bliver ikke kendt i systemet.
Gennem det kommunale bliver det ofte mere problematisk (familiernes egen selvoplevelse)

Forældrevennerne vurderer ligeledes, at støtten fra FF har bidraget til, at forældrene er blevet bedre til at tage vare på deres børn.

Forældrevennerne ikke, at det for hovedparten af familierne har betydning, at FF er et tilbud i Folkekirkens regi. For nogen har det betydning, hvis man har en kristen baggrund. Men for andre har det ingen betydning.

Alle de adspurgte frivillige ønsker at fortsætte i FF.

Forældrevennerne er ligeledes blevet bedt om på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er "dårlig" og 5 er "rigtig god", at vurdere deres samarbejde med koordinatoren og koordinatorens faglige og personlige kompetencer.

Tabel 25. Forældrevennernes vurdering af koordinatoren

		Dårlig 1	2	3	4	Rigtig god 5	Samlet score
Hvordan vil du vurdere dit samarbejde med koordinatoren fra FF?	Antal	0	0	0	0	8	
	Pct. fordeling	0%	0%	0%	0%	100%	5
Hvordan vil du vurdere koordinators faglige og personlige kompetencer i forhold:							
At skabe tillid hos involverede familier og lokale samarbejdspartnere?	Antal	0	0	0	0	8	
	Pct. fordeling	0%	0%	0%	0%	100%	5
At sikre et hensigtsmæssigt match mellem familiernes behov og de frivilliges kompetencer?	Antal	0	0	0	0	8	
	Pct. fordeling	0%	0%	0%	0%	100%	5
At støtte og vejlede dig i dit arbejde med familierne?	Antal	0	0	0	2	6	
	Pct. fordeling	0%	0%	0%	25%	75%	4,8
At sikre kendskab og udbredelse af FF?	Antal	0	0	0	2	6	
	Pct. fordeling	0%	0%	0%	25%	75%	4,8

Koordinatorerne får - som fra de eksterne samarbejdspartnere - virkelig stor ros af forældrevennerne både i forhold til samarbejde og faglige og personlige kompetencer.

- Der var en anden frivillig før mig hos familien. Det fungerede ikke, og der var koordinator hurtig til at afslutte og finde en anden - mig.
- Min koordinator har så mange kvalifikationer. Hun er god til at passe på os og familierne, hun er god til at give anerkendelse til både familier og frivillige samt god til at skabe overblik – vi ved, hvad der sker, og hvilke tilbud vi i øvrigt har.
- Hvis match ikke passer mellem familien og den frivillige, ændrer hun det.

4. Analyse

Analysen af dataindsamlingen vil koncentrere sig om at vurdere dataindsamlingen i forhold til udviklingsprojektets oprindelige formål, mål og ønskede effekter, som de blev beskrevet i den oprindelige projektbeskrivelse.

Indledningsvis er der foretaget en sammenlignende analyse af familiernes generelle trivsel før og efter, at de har deltaget i et eller flere af FF's tilbud.

4.1 Sammenlignende analyse af familiernes generelle trivsel

Ved afvikling af alle tilbuddene under Folkekirkens Familiestøtte er der spurgt til familiernes generelle trivsel både ved før- og eftermålingerne. Spørgsmålene har været de samme. Så det er muligt at lave en sammenlignende analyse på tværs af tilbuddene.

Med en forudsætning om, at "den samlede score"⁴ giver et retvisende billede af svarene, kan resultaterne fra de forskellige tilbud samles og sammenlignes.

⁴ Forældrene er blevet bedt om at svare på en skala gående fra "meget uenig" til "meget enig".

<i>meget uenig</i>	<i>uenig</i>	<i>enig</i>	<i>meget enig</i>
-2	-1	1	2

Ud fra svarene er der beregnet et vægtet gennemsnit for hvert spørgsmål – "Den samlede score".

Tabel 26. Sammenlignende analyse af familiernes generelle trivsel

		For- ældre- ven	Plej dit par- forhold	Vejen videre efter skils- misse	Skærm	Gra- vide	Samlet vurde- ring
Forældresamarbejde fungerer godt	Efter- måling	1,4	1,2	0,3	1,3	1,3	1,1
	Udvikling	0,7	0,2	0,7	0,3	0,1	0,4
Vi er gode til konfliktløsning i familien	Efter- måling	0,9	0,4	-0,3	1,0	1,5	0,7
	Udvikling	0,9	0,7	0,5	0,4	0,5	0,6
Vi er gode til at tale sammen i familien	Efter- måling	1,2	1,1	0,1	1,1	1,6	1,0
	Udvikling	0,7	0,7	0,8	0,2	0,5	0,6
Vi har fokus på opdragelsen på en god måde	Efter- måling	1,4	1,4	1,0	1,4		1,3
	Udvikling	0,3	0,1	0,3	0,4		0,3
Børnene generelt har et godt socialt netværk	Efter- måling	1,2	1,5	1,2	1,4		1,3
	Udvikling	0,2	-0,1	-0,2	0,5		0,1
Børnene generelt fungerer godt i daginstitutioner/skole	Efter- måling	1,3	1,6	1,4	1,3		1,4
	Udvikling	0,7	0	0,2	0,3		0,3
Vi forældre/mor/far har et godt socialt netværk	Efter- måling	1,1	1,2	1,0	1,5	1,4	1,2
	Udvikling	0,5	0	0	0,3	0,4	0,2
Samlet gennemsnit for alle parametre	Efter- måling	1,2	1,2	0,7	1,3	1,5	1,2
	Udvikling	0,6	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4

Den generelle trivsel for alle familier, der har deltaget i et eller flere af Folkekirkens Familiestøttes tilbud er vist i tabel 26. Eftermålingerne for alle tilbuddene under et viser en samlet score for den generelle trivsel på 1,2, hvilket svarer til at godt 85 % af familierne er enige eller helt enige i, at de har en god generel trivsel – målt på de parametre, der fremgår af tabel 26. Det er en stigning på 0,4 på den samlede score.

Det betyder, at den generelle trivsel er steget fra, at knap 75 % af familierne har en god generel trivsel til at godt 85 % af familierne har en god generel trivsel.

Deltagerne i kurset *Samtaleforløb for gravide* har den højeste generelle trivsel både før og efter gennemførelsen af kurset. Man kan sige, at de har udviklet sig meget ud fra et højt trivselsniveau.

Forældreven – Folkekirkens Familiestøttes første og primære tilbud – er det tilbud, der har givet familierne det største løft i deres generelle trivsel. Udgangspunktet var relativt lavt – en score på 0,6 som er lige lidt over middel – til en score på 1,2, som angiver, at godt 85 % er enig eller meget enig i, at deres generelle trivsel er god.

Deltagerne på *Vejen videre efter skilsmisse* har både før og efter forløbet den laveste generelle trivsel, men trivslen er også her klart forbedret gennem forløbet.

"Vi er gode til konfliktløsning i familien" og "Vi er gode til at tale sammen i familien" er de parametre, hvor der samlet set er sket den største udvikling. Det er også områder, hvor der inden starten af forløbene var bedst "plads til forbedringer" – trivslen lå ikke særlig højt her.

4.2 Udviklingsprojektets formål

I projektbeskrivelsen blev der opstillet 10 forskellige formål med udviklingsprojektet. Formålene er søgt vurderet og evalueret hovedsageligt gennem telefoninterviewene med repræsentanter for de kommunale samarbejdsinstanser, med repræsentanter for Folkekirken og for de frivillige forældrevenner.

Hvert formål er vurderet⁵ individuelt ved at vurdere det - i forhold til formålet - relevante svar fra respondenterne. Der er brugt en farvemarkering, der angiver målopfyldelsesgraden: **Grøn = formålet opfyldt**; **Gul = formålet delvist opfyldt**; **Rød = formålet ikke opfyldt ved evaluering 2016-19**.

⁵ Det er den eksterne konsultants subjektive vurdering, der er angivet.

Oversigt 2. Vurdering af formålene for Folkekirkens Familiestøtte

Formål med Folkekirkens Familiestøtte	Resultat midtvejs-evaluering	Resultat slut-evaluering	Uddybende bemærkninger
1. At kirken viser troværdighed i forhold til sine værdier - ikke kun i tale			Formålet vurderes opfyldt.
<i>FF bidrager til, at folkekirkens grundlæggende værdi om næste-kærlighed gøres til handling.</i>	78% er helt enige; 22% delvis-enig	88 % helt enige; 12 % delvis-enige	(Vurderet af repræsentanter fra Folkekirken)
2. At erkendelse af problemer følges af konkrete handlinger			Formålet vurderes opfyldt.
<i>FF bidrager til, at folkekirkens grundlæggende værdi om næste-kærlighed gøres til handling.</i>	78% er helt enige; 22% delvis-enig	88 % helt enige; 12 % delvis enige	Opstarten af Folkekirkens Familiestøtte i sig selv, kan siges at være en opfyldelse af formålet. (Vurderet af repræsentanter fra Folkekirken)
3. At folkekirken prioriterer og synliggør sine udadrettede opgaver - at kirken kommer til borgeren			Formålet vurderes opfyldt.
<i>FF er med til, at kirken prioriterer og synliggør sit diakonale virke.</i>	89% er helt enig; 11 % delvis enig	88 % helt enige; 12 % delvis enige	(Vurderet af repræsentanter fra Folkekirken) Citat: Frivillige kommer fra ikke-kirkelige kredse.. Det åbner for nye perspektiver. Folkekirken bliver en kirke for folket.
4. At folkekirkens grundlæggende værdier - om medmenneskelighed, drage omsorg for hinanden, empati, ligestilling - gøres til handling			Formålet vurderes opfyldt.
<i>Det har betydning for børnefamilier, der i en periode er sårbare, at folkekirkens via FF tilbyder sin støtte til forældrene</i>	100% helt enige	100% helt enige	(Vurderet af eksterne samarbejdspartnere og frivillige)
<i>FF er med til, at kirken prioriterer og synliggør sit diakonale virke.</i>	89% er helt enig; 11 % delvis enig	88 % helt enige; 12 % delvis enige	(Vurderet af repræsentanter fra Folkekirken)
5. At diakoniarbejde prioriteres i forhold til børnefamilier med behov			Formålet vurderes opfyldt.
<i>Indsatsen fra FF har haft betydning for os</i>	64% meget enige; 36% enige	66 % meget enige; 34 % enige	(Vurderet af forældre)
<i>Det har betydning for børnefamilier, der i en periode er sårbare, at folkekirkens via FF tilbyder sin støtte til forældrene</i>	100% helt enige	100% helt enige	(Vurderet af eksterne samarbejdspartnere og frivillige)
<i>FF er med til, at kirken prioriterer og synliggør sit diakonale virke.</i>	89% er helt enig; 11 % delvis enig	88 % helt enige; 12 % delvis enig	(Vurderet af repræsentanter for Folkekirken)
<i>Med deltagelse i FF sikres det, at Folkekirken tilbyder støtte til børnefamilier</i>		75 % helt enige; 13 % delvis enige; 13 % delvis uenige	(Vurderet af repræsentanter for Folkekirken)

Oversigt 2 fortsat. Vurdering af formålene for Folkekirkens Familiestøtte

Formål med Folkekirkens Familiestøtte	Resultat midtvejs-evaluering	Resultat slut-evaluering	Uddybende bemærkninger
6. At diakoniarbejde bidrager til at latente sårbare børnefamilier udvikler gode forældreverner			Formålet vurderes opfyldt ved slutevalueringen.
<i>Indsatsen har styrket mig/os i forælderrollen</i>	40% meget enige; 40% enige; 20% meget uenige	50 % meget enig; 45 % enige	(Vurderet af forældre ved eftermåling)
<i>Vurderer du, at støtten fra FF kan bidrage til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn</i>	80% er helt enige; 20 % er delvis enige	100 % er helt enige	(Vurderet af eksterne samarbejdspartnere og frivillige)
7. At diakoniarbejde får betydning for børnefamiliers evne til at tage vare på sig selv			Formålet vurderes opfyldt.
<i>Indsatsen har forbedret familiens samlede trivsel.</i>	45% meget enige; 55% enige	47 % meget enige; 47 % delvis enige	(Vurderet af forældre ved eftermåling)
<i>Vurderer du, at støtten fra FF kan bidrage til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn</i>	80% er helt enige; 20 % er delvis enige	100% helt enige	(Vurderet af eksterne samarbejdspartnere og frivillige)
<i>FF bidrager til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn</i>	50% helt enige; 50% delvis enige	88 % helt enige; 12 % delvis enige	(Vurderet af Folkekirken)
8. At projektet bidrager til at fastholde den lokale sammenhængskraft - at drage omsorg for hinanden i nærmiljøet			Formålet vurderes opfyldt ved slutevalueringen.
<i>Vurderer du, at FF bidrager til et stærkere lokalt samarbejde mellem folkekirken og kommunale institutioner</i>	20% helt enige; 60% delvis enige; 20% delvis uenige	66 % helt enig; 17 % delvis enig; 17 % delvis enig	(Vurderet af eksterne samarbejdspartnere og frivillige)
<i>FF bidrager til et stærkere lokalt samarbejde mellem folkekirken og øvrige institutioner i kommunen.</i>	78% helt enige; 22% delvis enige	88 % helt enige; 12 % delvis enige	(Vurderet af Folkekirken)
9. At projektets resultater medvirker til at samarbejde på tværs af sognets grænser			Formålet vurderes opfyldt ved slutevalueringen.
<i>FF bidrager positivt til et samarbejde på tværs af sogne, provstier og stifter</i>		63 % helt enige; 25 % delvis enige; 13 % helt uenige	(Vurderet af Folkekirken)
<i>FF er bredt funderet lokalt, der er lokal ejerskab til FF, og man nyder opbakning fra både sogne, provstier og stifter</i>		25 % helt enige; 75 % delvis enige	(Vurderet af Folkekirken)
10. At projektet skal udvikles fra et lokalt initiativ til at blive landsdækkende.			Formålet vurderes delvist opfyldt. Folkekirkens Familiestøtte var ved midtvejsevalueringen udbredt til 2 andre stifter - Aarhus og Viborg. De sidste to år er der kommet flere provstier til, men der er ikke sket en udvidelse af antal stifter.

Vurdering af formålene for Folkekirkens Familiestøtte viser, at 9 ud af 10 formål er opfyldt ved evaluering 2016-19en. Ved midtvejsevalueringen var der to formål, som endnu ikke var opfyldt - de var delvis opfyldt. Begge disse formål er opfyldt ved evaluering 2016-19en.

Formålet ” At projektet skal udvikles fra et lokalt initiativ til at blive landsdækkende” vurderes delvist opfyldt. Årsagen til denne vurdering er, at ved midtvejsevalueringen var FF allerede udbredt til 3 stifter, men de sidste to år af udviklingsperioden er der ikke sket en yderligere udbredelse. Man har brugt kræfter på at få FF konsolideret i de 3 nuværende stifter, hvor antallet af provstier er udvidet fra 14 til 17 provstier. En supplerende forklaring kan være, at ressourcerne i ledelsen/sekretariatet ikke er udvidet siden midtvejsevalueringen. Sekretariatet er styrket på konsulent-siden til afvikling af kurser til Styrkelse af stærkere forældreskab.

4.3 Udviklingsprojektets mål og effekt

I den oprindelige projektbeskrivelse blev der opstillet en række konkrete mål for udviklingsprojektet og ønskede effekter for familierne. Målene for udviklingsprojektet understøtter formålene.

Målopfyldelsen er vurderet nedenfor i oversigt 3.

Der er som ved vurdering af formålene brugt en farvemarkering, der angiver målopfyldelsesgraden: **Grøn = målet opfyldt**; **Gul = målet delvist opfyldt**; **Rød = målet ikke opfyldt ved evaluering 2016-19en.**

Oversigt 3. Vurdering af målopfyldelsen for Folkekirkens Familiestøttes mål og ønskede effekter

Mål	Resultat midtvejs-evaluering	Resultat slut-evaluering	Uddybende bemærkninger
1. At 6 menighedsråd i Aalborg Stift deltager i projektet.			Målet er nået. Pr. 1. januar 2020 er der 17 provstier med, heraf 9 fra Aalborg Stift.
2. Minimum 100 børnefamilier deltager i projektet	61	224 *)	Målet er opfyldt ved slutevalueringen. Se kommentar i tekst.
3. Mindst 75% af de deltagende familier giver udtryk for, at projektet har hjulpet dem.			Målet er opfyldt ved slutevalueringen
<i>Indsatsen fra FF har haft en betydning for os</i>	36% enige; 64% meget enige	34 % enige; 66 % meget enige	
<i>Indsatsen har forbedret familiens samlede trivsel</i>	55% enige; 45% meget enige	47 % enige; 47 % meget enige	
4. Mindst 75% af de deltagende familier giver udtryk for, at børnene har fået en bedre livskvalitet.			Målet er opfyldt ved slutevalueringen
<i>Børnene har generelt et godt socialt netværk</i>	47% enige; 40% meget enige	48 % enige; 42 % meget enige	Før-måling viser 1,0 på en skala fra -2 til 2. Efter-måling viser 1,2
<i>Børnene fungerer generelt godt i daginstitutioner/skole</i>	53% enige; 40% meget enige	48 % enige; 45 % meget enige	Før-måling viser 0,6 på en skala fra -2 til 2. Efter-måling viser 1,3
5. Mere end 50 % af familierne har fået nye netværk efter deltagelse i projektet.			Målet er opfyldt ved slutevalueringen
<i>Vi forældre/mor/far har et godt socialt netværk</i>	60% enige; 40% meget enige	48 % enige; 38 % meget enige	Før-måling viser 0,6 på en skala fra -2 til 2. Efter-måling viser 1,1
6. De lokale interessenter giver efter projektperioden udtryk for, at Folkekirkens Familiestøtte har haft en positiv betydning for målgruppen.			Målet er opfyldt ved slutevalueringen
<i>Det har betydning for børnefamilier, der i en periode er sårbare, at folkekirken via FF tilbyder sin støtte til forældrene</i>	100 % helt enige	100 % helt enige	
<i>Vurderer du, at støtte fra FF kan bidrage til, at forældre bliver bedre til at tage godt vare på deres børn.</i>	80 % helt enige; 20 % delvis enige	100 % helt enige	
7. Mere end 50 % af de frivillige er nye, dvs. de ikke tidligere har været frivillige i folkekirken.	68%	70%	Målet er opfyldt ved slutevalueringen

*) Måltallene er oprindelig sat for Forældreven. Antal familierne er derfor også udelukkende familier, der modtager støtte via Forældreven.

Oversigt 3 fortsat. Vurdering af målopfyldelsen for Folkekirkens Familiestøttes mål og ønskede effekter

Mål	Resultat midtvejs-evaluering	Resultat slut-evaluering	Uddybende bemærkninger
8. Hovedparten af de frivillige ønsker at fortsætte efter projektperioden. (Mere end 50 %)		100%	Målet er opfyldt ved slutevalueringen
9. Alle deltagende menighedsråd 1) giver positiv udtryk for at have fået deres forventninger indfriet.			Er ikke direkte evalueret, men se teksten vedr. de adspurgte rep. For Folkekirken
10. Alle deltagende menighedsråd 1) giver positiv udtryk for at ville fortsætte med FF efter udviklingsperioden	Ja 78 %; Formodentlig 22 %	88 % ja; 12 % formodentligt	Målet er delvist opfyldt ved slutevalueringen. (Via de adspurgte repræsentanter for Folkekirken)
11. Folkekirkens Familiestøtte fortsætter efter udviklingsperioden i 6 menighedsråd 1)		Ja, fortsætter i 17 provstier	Målet er opfyldt ved slutevalueringen
12. FF bliver i udviklingsperioden løbende formidlet til alle landets stifter og provstier	Ja, til 8 af 10 stifter. Formidlingen fortsætter.	Ja, til alle provstier	Der har været afholdt møder med alle provstier. På provsternes årsmøde er der informeret til alle provstier i landet.
13. Resultater fra FF bliver løbende formidlet digitalt	Ja	Ja	Via hjemmeside og sociale medier
14. Folkekirkens Hus i Aalborg Stift er centrum for rådgivning om etablering og drift af FF	Ja, pt.	Ja, også fremadrettet	Folkekirkens Hus er centrum for rådgivning og drift af FF ved udviklingsperioden er afsluttet.

Kommentar: 1) Bestyrelsen har i 2016 besluttet, at fokus skal flyttes fra de enkelte sogne til provstierne. Det er således repræsentanter for provstierne og ikke de enkelte menighedsråd/sogne, der deltager i evalueringen.

Udbredelsen af Folkekirkens Familiestøtte til sogne og provstier skete i de første to år i et højere tempo, end forventningerne var fra starten. Tempoet i udbredelsen er faldet de seneste to år. Der er dog et stort antal sogne fordelt på 17 provstier, der er blevet medejere af Folkekirkens Familiestøtte. Målet var 5 sogne/menighedsråd i Aalborg Stift og det må siges at være nået til fulde.

Den større udbredelse stiller også større forventninger.

Der var 61 familier, der ved midtvejsevalueringen havde modtaget støtte fra Folkekirkens Familiestøtte via Forældreven, hvilket var mere end halvdelen af det samlede mål på 100 familier. Efter en noget langsom start steg antallet af familier betydelig i sidste halvdel af 2017. Forventningen var ved midtvejsevalueringen, at stigningen ville fortsætte. Det har

den gjort. Ved udgangen af 2019 er antal familier, der har modtaget støtte via en forældreven steget til 224. Det samlede antal familier – ekskl. kommunikationskurserne - er pt. på 320.

Der er sket en kraftig stigning i ansættelser af koordinatore i løbet af udviklingsperioden. Der er således sket en syvdobling af koordinator-timer siden starten i 2016. Det hænger naturligt sammen med udvidelse af medejerkredsen og har også den konsekvens, at antallet af familier er øget væsentligt.

Der er opstillet en række mål for effekten af indsatsen for familierne. Tilbagemeldingerne fra familierne i eftermålingen viser, at de oplever en god effekt af støtten fra Folkekirkens Familiestøtte. Den generelle trivsel er for alle familier, der har deltaget i et eller flere tilbud fra Folkekirkens Familiestøtte, steget væsentligt.

Der er klare indikatorer på, at indsatserne generelt virker, så forældre bliver "gode opdragere" og "påtager sig forældrerollen". Kimen er lagt til, at "børnene bryder negative mønstre, får evnen til langvarige relationer, får uddannelse og et godt liv"⁶.

Det har været et klart mål for Folkekirken, at Folkekirkens Familiestøtte skulle kunne tiltrække frivillige, der ikke i forvejen er kendt eller kommer fra det almindelige kirkelige regi. Det mål må siges at være opfyldt. Koordinatorerne har formået at knytte nye, ikke tidligere kendte i kirkeligt regi til Folkekirkens Familiestøtte. 70 % af de frivillige kommer uden for det almindelige kirkelige regi. Langt hovedparten af de frivillige har dog erfaring som frivillig med i bagagen og en god erfaring med børnefamilier. Der har også været anvendt "rekrutteringskanaler", der forsøger at komme bredere ud, så som sociale medier, frivillig-job og lokalaviser.

En indikator på et tiltag/tilbuds levedygtighed og fremtidige berettigelse er, om deltagerne⁷ ønsker at fortsætte arbejdet og fortsat være en del af tilbuddet efter en udviklingsperiode. Der er et stort flertal, som er sikker på, at de ønsker at fortsætte (sam)arbejdet efter udviklingsperiodens afslutning og et lille mindretal, der formodentlig ønsker det.

⁶ "Forældre bliver gode opdragere og påtager sig forældrerollen" samt "Barnet bryder negative mønstre, får evnen til langvarige relationer, får uddannelse og et godt liv" er virkninger, der fra starten af Folkekirkens Familiestøtte er defineret som de ønskede virkninger på lang sigt.

⁷ Deltagere kan være de frivillige, provstierne og de eksterne samarbejdspartnere.

5. Læringspunkter og konklusion

5.1 Læringspunkter

Et af hovedformålene med en evaluering er, at den skal bidrage til en struktureret opsamling af læring og viden om Folkekirkens Familiestøtte – dens opstart, udvikling og nuværende drift. Med den klare hensigt at gøre Folkekirkens Familiestøtte endnu bedre og sikre dens fremtidige virke og eksistens.

Der kan udledes en række læringspunkter af evalueringen og nedenfor er en del af disse prioriteret og medtaget.

Det faglige niveau

Ledelsen skal sammen med koordinatorene fortsat sikre det faglige niveau, som har stor betydning for det lokale samarbejde, de lokale interessenters tillid til tilbuddet og udbredelsen af Folkekirkens Familiestøtte, som et éntydigt og velafgrænset støttetilbud.

Flere eksterne interessenter påpeger, at fagligheden er meget vigtig for dem i deres fortsatte samarbejde med FF.

- *Dem, der står i spidsen, skal være professionelle og fagligt velfungerende. Det er det vigtigste, hvis det offentlige skal anbefale tilbuddene.*
- *Når vi som offentlig myndighed anbefaler forældre at søge støtte hos Folkekirkens Familiestøtte, er det vigtigt for vores troværdighed, at tilbuddene er vurderet på en stærk faglig baggrund.*

Interviewene med de eksterne samarbejdspartnere viser også, at i dag betragter man Folkekirkens Familiestøtte som en helhed, der består af en lang række tilbud til familierne. På sigt må det anses for væsentligt, at FF fastholder den brede vifte af kvalitetstilbud⁸, så der er tilbud til målgruppen i forskellige livssituationer.

Koordinator

Koordinatorerne har en vigtig rolle. De er sammen med ledelsen i sekretariatet garanteret for kvalitetssikringen og den fortsatte udvikling i Folkekirkens Familiestøtte.

I starten af udviklingsperioden blev de fleste koordinators ansat på deltid med udgangspunkt i et enkelt sogn. Det gav problemer med tilgængelighed og koordinatorenes opfattelse af sig selv som "ansatte" i Folkekirkens Familiestøtte. Med det ændrede fokus fra sogne/menighedsråd til provstier blev det muligt at ansætte koordinatorene på fuldtid.

Citater fra interviewene med Folkekirkens repræsentanter underbygger dette synspunkt:

⁸ Internt i Folkekirken er der lidt forskellige holdninger til, om alle provstier skal tilbyde alle former for tilbud, eller om det skal være valgfrit i hvert provsti.

- *Der har også været meget læring undervejs. En af de vigtigste har været koordinatorenes rolle, opgaver og organisatoriske forankring og ansættelsesforhold.*
- *Koordinatorfunktionen er vigtig for at få tingene løbet i gang. Det er vigtigt med fuld-tidsansættelser. Koordinatorerne skal sikre det faglige niveau, de har stor betydning for det lokale samarbejde og udbredelsen af Folkekirkens Familiestøtte. Koordinatorerne skal arbejde loyalt også i forhold til Folkekirkens værdier.*
- *De frivillige er også vigtige.*
- *Sekretariatets entydige ledelsesret over for koordinatorene er rigtig og nødvendig både for at sikre kvalitet og konsistens, og for at medarbejderne ikke skal opleve at blive udsat for flertydige eller endog selvmodsigende ledelse.*

Allerede ved midtvejsevalueringen var Folkekirkens repræsentanter meget opmærksomme på dette forhold.

Koordinatorernes personlige og faglige kompetencer er afgørende. Det har betydning for familiernes oplevelse af tryghed og tillid til Folkekirkens Familiestøtte. Flere forældre giver udtryk for en vis usikkerhed i starten over for Folkekirkens Familiestøtte, men efter mødet med koordinator er betænkeligheden borte.

De frivillige forældrevenner giver i interviewene alle udtryk for stor tilfredshed med deres samarbejde med koordinatorene og den støtte, de får.

Ledelsen i Folkekirkens Familiestøtte har en stor og vigtig rolle i forhold til kontinuerligt at udvikle koordinatorene fagligt samt at udvikle de nødvendige redskaber og metoder til deres arbejde.

Organisatoriske og strukturelle forhold

Folkekirkens Familiestøtte er på flere måder banebrydende. Det er et diakonalt arbejde, der ledelsesmæssigt og fagligt er forankret i et repræsentantskab, en bestyrelse og et sekretariat, men med mål om udbredelse til hele landet. Det er et diakonalt arbejde med klare forventninger til, at uanset hvor i landet familien bor, modtager de samme tilbud om støtte. Det er et samarbejde, der går på tværs af provstier og stifter, med decentral finansiering og centralt ledelsesansvar. Det stiller krav om stærk central styring, en høj faglig profil, der kan skabe tillid hos de lokale samarbejdspartnere samt tillid fra alle kirkelige instanser.

En række udtalelser fra de interviewede interessenter underbygger forståelsen for dette og visheden om, at det kan skabe dilemmaer for Folkekirkens Familiestøtte:

- *Projektets succes, legitimitet og finansiering afhænger af at være et samvirke mellem sekretariatets professionalisme og de lokale kræfter, dvs. både menighedsråd, sogne-medarbejdere og frivillige.*
- *Derfor er det afgørende, at ledelsesretten forvaltes i en gensidig forventningsafstemning og konstruktiv dialog med lokalt ansvarlige. Det kan være en provst, en præst eller menighedsrådsformanden, men helst en lokalt valgt gruppe.*

- *Det har været nødvendigt med en topstyret ledelse. Vi skal fastholde fagligheden, men måske mindre topstyring. Der er modstand mod topstyring i flere provstier.*
- *Der er forskellige ledelsesstrukturer, der støder sammen. Der er meget forskellige kulturer i Folkekirken. Ændringerne har været gode. Der skal nu tænkes fremad. FF skal geares til at agere i forskellige kulturer.*

Allerede ved midtvejsevalueringen var der stor opmærksomhed på de organisatoriske og strukturelle forhold, og der har været arbejdet en del med disse dilemmaer. Spørgsmålet er, at om der fundet en varig og holdbar løsning.

Udbredelse af kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte

Målsætningen, at mindst 100 familier skal modtage støtte hos Folkekirkens Familiestøtte i udviklingsperioden, er blevet opfyldt, da 224 familier ved evalueringen 2016-19 alene via *Forældreven* har modtaget støtte. Medtages de andre tilbud under FF er antallet af familier betydeligt højere. Uden kommunikationskurserne er antallet alene 340 familier.

Ansættelse af flere og kompetente koordinatore på fuldtid samt udbredelsen af ejerskabet til betydelig flere provstier end målsat gør dog, at forventningen til antal familier berettiget skal være højere end det oprindelige mål. Men det må også siges at være lykkedes, når der er alene via *Forældrevenner* er sket knap en 2,5 gangs fordobling af antal familier.

Ledelsen og koordinatorene skal fortsat være opmærksomme på, at de lokale institutioner er vigtige aktører til at udbrede kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte. Det underbygges af data fra samtalerne med familierne, hvor knap 70 % af familierne tilkendegiver, at de har fået kendskab til tilbuddet gennem de lokale institutioner og myndigheder.

Udbredelsen til andre stifter og provstier

Formålet om at gøre Folkekirkens Familiestøtte landsdækkende er ved evaluering 2016-19 ikke opfyldt. Målet har heller aldrig været, at dette skulle være fuldt opnået allerede efter 4 år. FF har udviklet sig fra at være et lokalt initiativ i Aalborg Stift til at være udbredt til 2 andre stifter med i alt 17 provstier som medejere.

I interviewene med de kirkelige interessenter har der været stor opmærksomhed på ønsket og målet om at få FF udbredt til hele landet.

- *Jeg har haft store forventninger til udbredelsen af FF til andre stifter. Først skulle vi slå rod i Aalborg Stift og efterfølgende vokse og udbrede os til øvrige stifter. Mine forventninger er klart blevet opfyldt.*
- *Mine forventninger er opfyldt især i forhold til udbredelsen af tilbuddet. Vi har kunnet sikre udbredelsen af projektet, samtidig med at vi har udviklet projektet. Flere og flere deltager. Det afhænger altid af, hvor mange ressourcer der er til rådighed.*
- *Det er ikke sket hurtigt, men udbredelsen er foregået stille og roligt.*
- *Mange lokale forhold har gjort sig gældende. Vi har måttet forholde os til mange forskellige holdninger. Ting tager tid – jeg havde nok forventet en hurtigere udrulning. Det er spændende, om den kommer nu.*

I ledelsen har man har brugt kræfter på at få FF konsolideret i de 3 nuværende stifter, hvor antallet af provstier er udvidet. En supplerende forklaring kan være, at ressourcerne i ledelsen/sekretariatet ikke er udvidet siden midtvejsevalueringen.

Den kirkelige forankring – har den betydning for tilbuddets udbredelse?

Den kirkelige forankring har ikke haft en stor rolle i evalueringen, men der er spurgt til betydningen i interviewene, og aspektet har været oppe til diskussion. Konklusionen er, at institutionerne har fokus på tilbuddets egentlige indhold og opfatter den kirkelige forankring som mindre relevant.

- *Tidligere har folkekirken aldrig budt sig til. At gøre diakoni til en væsentlig del af folkekirkens virke har stor betydning.*
- *For nogen har det betydning, hvis man har en kristen baggrund. Men for andre har det ingen betydning.*

Tilbuddets forankring uden for "det offentlige regi" tillægges større betydning. De frivillige forældrevenner siger i interviewene, at det har betydning, at støtten gives som et tilbud uden for det offentlige rum.

- *Man bliver ikke kendt i systemet. Gennem det kommunale bliver det ofte mere problematisk (familiernes egen selvpoplevelse).*
- *Forældreven til støtte i hjemmet, der har det stor betydning, at det er et tilbud uden for det offentlige system.*

Ved PREP og de andre kursustilbud er tilgængeligheden af større betydning. Her har kommunen også tilbud.

I kirkelige kredse har Folkekirkens Familiestøttes betydning for folkekirkens selvforståelse haft en vis opmærksomhed.

- *Så umuligt det er at måle, ser jeg, at mange lokalt er stolte af, at vi også har dette arbejde, samt at der i provstiet er 100 % tilslutning til videreførelse. Derfor tænker jeg, at det i en eller anden grad har påvirket vores forståelse af at være kirke.*
- *Frivillige kommer fra ikke-kirkelige kredse. Det åbner for nye perspektiver. Folkekirken bliver en kirke for folket.*
- *Der er en trend, som støtter Folkekirkens initiativ om også at opprioritere det sociale og diakonale arbejde.*

5.2 Konklusion

Overordnet fremstår Folkekirkens Familiestøtte som et tiltag, der har levet op til de forventninger Folkekirken, Aalborg Stift og andre interessenter fra starten har haft til projektet. Effekten af støtten til familierne viser tydeligt her i evalueringen at være rigtig god. Der

var allerede ved midtvejsevalueringen tydelige tendenser, men der var dog for få effektmålinger til entydigt at konkludere effektens størrelse.

Familiernes generelle trivsel øges efter deltagelse i et eller flere af Folkekirkens Familiestøttes tilbud.

Indsatsen fra Folkekirkens Familiestøtte har betydning for forældrene og styrket dem i deres forælderrolle. Der er klare indikatorer på, at indsatserne generelt virker, så forældre påtager sig forælderrollen. Folkekirkens Familiestøtte bygger på forudsætningen om, at forældre er børnenes vigtigste ressource for et godt og trygt liv. Hjælp til forældre er den bedste hjælp til børnene. Kimen er lagt til, at børnene får evnen til langvarige relationer, får uddannelse og et godt liv.

Tilbudsviften er løbende udvidet i Folkekirkens Familiestøtte. Der er kommet 3 typer kommunikationskurser for par, skærmskurser samt *Samtaleforløb for gravide* og seneste skud på stammen er *Barselscafé*.

Det er meget tydeligt, at samarbejdspartnere i henholdsvis kommuner og Folkekirken betragter Folkekirkens Familiestøtte som en helhed – som én enhed - med en palette af kvalificerede tilbud til forældre i målgruppen. Folkekirkens Familiestøtte nyder stor respekt for udviklingen af relevante tilbud og af tilbuddenes kvalitet. Folkekirkens Familiestøtte har allerede rodfastet sig, således at det er éntydigt, hvad Folkekirkens Familiestøtte står for og henholdsvis tilbyder af relevant støtte til nutidens forældres aktuelle udfordringer.

Formålene og målene for Folkekirkens Familiestøtte er stort set alle opfyldt.

Af de 10 opstillede formål er de 9 formål opfyldt her ved Evaluering 2016-19. Der er kun et formål, som endnu ikke er opfyldt, og det er delvis opfyldt.

Formålene er konkretiseret i 14 mål og ønskede effekter for familierne, som understøtter udviklingsprojektets formål. Her er 13 mål opfyldt ved Evaluering 2016-19, og et er delvist opfyldt.

Læringspunkterne viser bl.a., hvor fokus for bestyrelsen og ledelsen skal være i fremtiden. Følgende læringspunkter er prioriteret og fremhævet:

- Det høje faglige niveau skal fastholdes. Det har stor betydning for de lokale samarbejdspartnere, at det faglige niveau er højt, når de skal anbefale FF til målgruppen.
- Koordinatorernes og sekretariatets betydning og rolle for kvalitetssikring af det faglige niveau og den fortsatte positive udvikling af Folkekirkens Familiestøtte.
- Organisatoriske og strukturelle forhold. Spørgsmålet er, om der er fundet en varig og holdbar løsning.
- Udbredelse af kendskabet til Folkekirkens Familiestøtte. Der skal fortsat ske en lokal "markedsføring" af Folkekirkens Familiestøtte, så flere familier får kendskab til tilbuddet. De decentrale institutioner spiller her en stor rolle.
- Udbredelsen til andre stifter og provstier. Formålet med at gøre Folkekirkens Familiestøtte landsdækkende er fortsat en af hovedopgaverne for ledelsen i de kommende år.
- Den kirkelige forankring – har den betydning for udbredelsen af tilbuddet? Det er ikke ud fra evalueringen muligt at konkludere noget entydigt på dette punkt. Der er klare

tendenser i evalueringen, der peger i retning af, at den kirkelige forankring ikke er en barriere for at tage imod tilbuddet. At tilbuddet har platform uden for det offentlige regi tillægges en positiv betydning.

I kirkelige kredse lægges der fra flere sider vægt på, at Folkekirkens Familiestøtte har påvirket kirkens selvforståelse.